A 33-34

O XXIII

[illegible] described

[illegible] Brunet Cat. n 1825 [illegible]

1715

[illegible] (as on title copy)

[illegible]

[illegible] Puteani Brum[illegible]

[illegible] with a portrait [illegible]

[illegible]

[illegible] plates [illegible]

[illegible]

[illegible] 16

[illegible]

[illegible]

[illegible] 162

[illegible]

200 emblems.

Att Bates
Edgbaston.

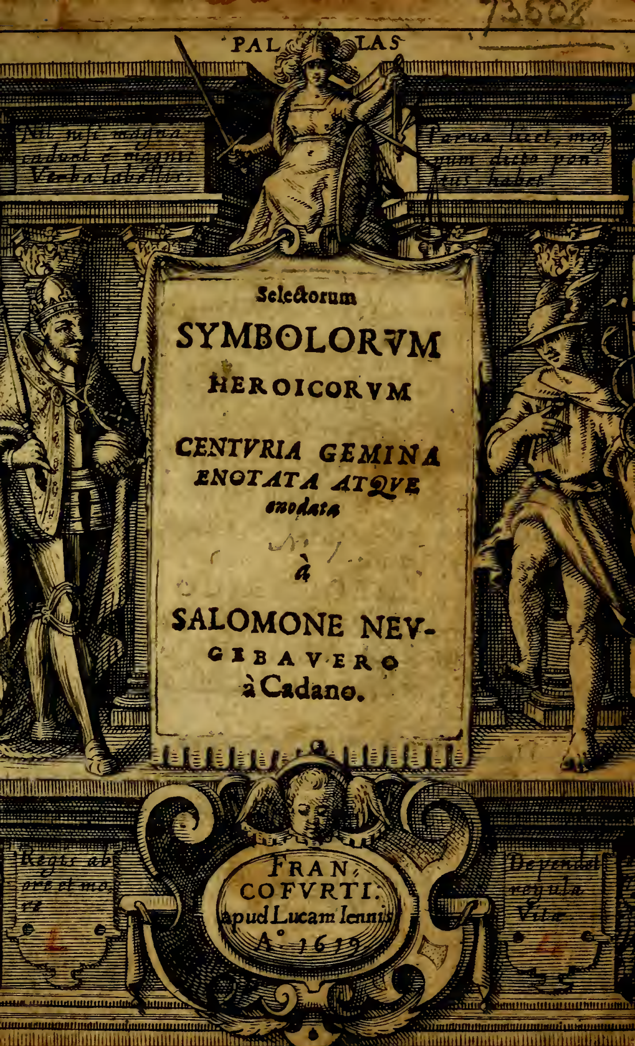
From the Yates collection at
Thingwall. Liverpool.

visu pariter et lectu valde jucunda symbola, et quae (si catalogos quoscunque respicias) rarissime obvia fateberis.

P125 map of world

[illegible] Wood Cuts
[illegible] cut, [illegible] word, 1
[illegible]

[illegible] emblems the Scotland
[illegible] devices England
[illegible] Ireland

PALLAS
Nil nisi magna cadunt e magnis Verba labellis.
Parua licet, magnum dicto pondus habet
Selectorum
SYMBOLORVM
HEROICORVM
CENTVRIA GEMINA
ENOTATA ATQVE
enodata
à
SALOMONE NEVGEBAVERO
à Cadano.
Regis ab ore et more
Dependet regula Vita
FRANCOFVRTI:
apud Lucam Iennis
A°. 1619

ILLVSTRIBVS AC MAGNIFICIS Dominis Burggrauijs & Baronibus à Dhona &c.

Dn. FABIANO seniori Electorum Palatini FRIDERICI V.& Brandeburgici IOAN. SIGISMVNDI Consiliario:

Domino FRIDERICO supremo orientalis PRVSSIÆ Præfecto, ac primario in eodem Ducatu Consiliario:

Domino FABIANO juniori, Præfecto Brandeburgensi, ac Consiliario prouinciali:

Domino ABRAHAMO Elect. Brandeburg. Consiliario:

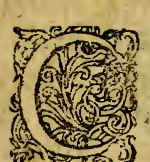
Domino THEODORICO equitum Germanorum Tribuno:

Domino ACHACIO Elect. Palatini Consiliario, ac Præfecto Valdsassensi in superiori Palatinatu:

Domino CHRISTOPHORO Electoris Palatini, ac Principis Anhaltini CHRISTIANI Consiliario, & Præfecto Neoburgico in eadem prouincia.

Salutem, officium, ac cultum D.D.

AVCTOR.

Vm vix aliud quicquam augustius, iucundius, atque vtilius omni hominũ generi, inprimis vero illustris stirpis propaginibus reperiri queat, & alimentum quasi generosę naturæ apponi; quam ingeniosa, acuta, ac rotunda magnorum heroũ symbola & apophthegmata, hieroglyphicis haud raro notis atq; emblematibus insignita: magni ea facienda, diligenter euoluẽda, ac studiose colligẽda esse, haud puto, aliquem inficias iterum. Etenim in his, tanquã in politissimo specuo conspiciendæ animi oculis atque considerandę proponuntur tum rerum gerendarum vices, tum politicæ prudentiæ exactæ leges; tum historica & philosophica axiomata, ex ipso Apollinis tripode edissertis certiora ac suauiora. Taceo, quod Cæsarum oracula, Regum consilia, Principum atque Magnatum

ingenia hic ſe lata tanquam & aperta feneſtra patefaciant. Hæc & alia, Illuſtres Domini, calcar mihi addiderunt, imo planè perſuaſerunt: operę me ac temporis haud pœnitendum precium facturum: ſi illuſtrium talium ſymbolorum ſeu emblematum partẽ, quaſi in faſciculum collectam, typis figuriſque elegantioribus in Politicorum, atque adeo literatorum hominum conſpectum producerem: in quibus profecto ſæpe vocula vnica plus habet acrimoniæ & ſapientiæ, quam verboſę ieiune diſputãtium Philoſophorum quorundam contentiones. Eorum autem in ſenſu eruendo ſicubi (fatendum enim id eſt) vel longius à myſtæ mente abiero; vel diuerſam ab alijs ſententiam attulero; non poterit mihi hoc à quoquã bonorũ vitio verti. Quî enim fieri poteſt, vt animi alterius intima ſenſa ſemper aſſequaris, penetraleque pectus ingre-

grediaris? quin non ſemper tutum in Principum myſterijs rimandis ſcrupuloſum nimis eſſe. Et quidem nonnulla offendet Lector, quæ Delio natatore opus habeant: delectabit tamen elegãtia ingenia non dubito erudita conſideratio, & conſiderata eruditio.

Veſtro vero illuſtri nomini, Illuſtres Domini, hoc quicquid eſt, dico conſecroque: non quod vos eiuſmodi egeatis, qui prudẽtia rerumq; gerendarum vſu polletis, autoritate alios ordinis veſtri vel antecellitis, vel certe adęquatis: ſed quia rerum tam vtilium quam iucũdarum repetita vobis placet memoria, voſq; acutis acroamatibus politiciſq; emblematibus mirifice affici non ſum neſcius. Accedit, quod eo ipſo quale quale meę aduerſũ illuſtris familiæ veſtræ obſeruantiæ argumentum palam propono, illuſtris inquam, addo & peruetuſtæ, vt cuius in hiſtoriarum

 Ger-

Germaniæ monumentis indeq ab ipso fere Monarchiæ Romanæ ad Germanos translatæ mentio reperitur. Anno enim salutis nostræ octingentesimo quadragesimo tertio *Ludouico* Imp. *Conradus* Comes Dynasta Dhonanus constitutus perhibetur, qui primus Albis ripas, vbi Dresdam alluit, ponte coniunxit, ac vectigal inde iure dominij ad nostra fere vsque tempora exegit. Præterea in Misnensium Episcoporum historia narratur, *Ottonem* Henrici Burggrauij Dhonani filium sub annum Christi millesimum ducētesimum tricesimum Episcopo Misnensi dono non pauca dedisse, & Imp. Friderico secundo eundem Burggrauium templum, quod Dhonæ est, Deiparę virgini dicatum excitasse. Adhæc *Ionas* Burggrauius & Dynasta Dhonanus circa annum millesimum trecetēsimum decimum tertium feudalia iura cuidā Nobili

bili de Gosa contulisse memoratur. Atque ab eo tempore Burggrauiorum Dhonanorum prosapia magis magisq; se extulit, atque in Boemiam, Silesiam, ac Prussiam diffudit: quorum adeo potẽtia post creuit, vt quatuordecim nobiles ab ijs feuda accipere coacti sint. Nolo hic commemorare, quæ sequentibus annis à multis familiæ vestræ heroica plane fortitudine gesta sunt tum in Germania, tum extra eam. Testantur hodie historiarum monumenta. QVIS enim ignorat, *Fabianum* Burggrauium ac Baronem Dhonanum in aula Palatina summa cum nominis sui fama vixisse, legatique officio ad D. *Rodolphum* Cęsarem iterum atque iterum, ad Poloniæ Daniæque Reges, ad præcipuos Imperij Principes præclare defunctum esse? quis eundẽ baptismi testem filiæ *Casimiri* Administratoris Elect. Palatinatus herois magnanimi ad-

ſtitiſſe, ac deinde pro *Friderici* IV. Electoris Palatini filio *Philippo* Ludouico Comite Palatino in eodem ſacro lauacro fideiuſſiſſe neſcit? quis illum ipſum aduerſus Moſcorum Tyrannum *Stephano* Poloniæ Regi in Moſcouia militaſſe, præſertim in grauiſſima obſidione Pleſcouienſi non inaudiuit? quis eundem in Gallia laboranti Regi Nauarræo à *Caſimiro* Palatino ſubſidio miſſum non accepit? Mitto, quod à *Ioachimo* Friderico Electore Brandeburgico Varſauiã ad comitia in negocio Pruſſico miſſus, ex voto re peractâ, ad Pruſſiæ Orientalis Burggrauiatum ſummum dignitatis in patria faſtigium euectus: tandemque laudabiliter honoribus cunctis defunctus, lampade nepotibus ſuis tradita, reliquum ætatis in ocio cultibus diuinis addictus nunc trãſigit. Quem ſane heroa modeſtia pluribus palam dilaudare vetat. DEVS Optimus Maximus ipſi

vitam

vitam ſenectamque vegetam donet publico Eccleſiæ & Patriæ bono. Ad vos iam Illuſtres Domini, fratres coniunctiſſimi me conuerto, & cum de mortuis tutius aliquid prædicetur, hoc loco parentis veſtri Illuſtris Domini *Achacij* elogij ſaltem hoc attexam: eum non ſolum præclara apud omnes virtute gratiaque valuiſſe, ſed & pietatis ſtudio excelluiſſe: quod adeo Principibus magni nominis probatum fuit, vt nato filio *Alberto* Friderico Pruſſiæ Duci Cæſaris *Maximiliani* ſecundi, in cuius aula itidem aliquantiſper commoratus, eundemque in expeditione aduerſus Turcam ſecutus eſt, loco ſuſceptor cum aliis magnorum Principum legatus nuncupatus ſit. Eundem patrem veſtrum ad *Stephanum* Poloniæ Regem à *Georgio* Friderico Marchione Brãdeburgico Anſpacẽſi feudi Pruſſici obtinendi cauſa ablegatum eſſe pro-

 dunt

dunt annales quorundam manu ſcripti, vbi itidem fidem atque prudentiã ſuam abunde teſtatam fecit. Eius autẽ fratrum alter nempe *Chriſtophorus* patruus veſter olim Academiæ Vitebergenſis Rectoratum geſſit magno illo Melanchthone prorectore: alter *Fridericus Friderici* II. Daniæ Regis Mareſchallus, officij genere non poſtremus celebratur, cuius infelicem in mari caſum etiã num boni omnes lugemus. Vt & fratrẽ ipſius *Henricũ*, qui per aliquot annos in aula *Sigiſmundi* Auguſti Poloniæ Regis laudabiliter verſatus, & poſt equitum Germanorum ſupremus legatus deſignatus, feudum in Liuonia ſuis meritis ab eodẽ Rege obtinuit, tãdemq; præclarã per vulnera mortẽ ad Pernauiã oppetiuit. Nec indignos vos tantis maioribus facto ipſo hodieque probatum itis: vt pote Tu Illuſtris Domine *Friderice*, qui ſupremum Pruſſiæ

orientalis

orientalis Præfectum cum laude agis: Tu Illuſtris Domine *Fabiane*, qui conſiliarij Prouincialis munus, & primariam inter Pruſſiæ Præfecturas Brandeburgenſem adminiſtras: Tu Illuſtris Domine *Abrahame*, qui Academiæ Noricæ quondam Rectorem Scipione Gentili prorectore cum omnium ſprobatione egiſti & ad Cæſarem, comitiaque Imperij comite Illuſtri Barone *Adamo* Putlicio iuiſti: dein & in Poloniam ad regni comitia eodem functus munere fuiſti, cum feudum Ducatus Pruſſiæ *Iohanni* Sigiſmundo Electori Brandeburgico Varſauiæ ſolenniter conferretur, & nunc in conſilio ſanctiori eidem Principi operam nauas fructuoſam: Tu Illuſtris Domine *Theodorice*, qui in Belgio Vraniæ Principi *Mauricio*, & poſt bello Iuliacenſi equitum Brãdeburgicorũ præfectus, ac poſt Germanorũ, qui ſub Comite Virgenſteinio Bern-

Bernhardo in Gallia militabant, legatus; tandem illo defuncto tribunus fuisti: Tu Illustris Domine *Achaci*, qui Electori Palatino *Friderico* V. Consiliarius es, ac Præfecturam Valdsassensem in Palatinatu superiori magna cum Integritate gubernas: Tu denique Illustris Domine *Christophore*, qui ad Galliæ Reges Henricum IV. & Ludouicum XIII. bis à fœderatis Germaniæ Principibus, ad Venetam Rempubl. Ad Imperii Principes Electoris Palatini, ac Principis Anhaltini *Christiani* nomine legationem obijsti, eorundemq; Principum consiliarius audis, & Præfecturam Neoburgicam in eodem Palatinatu superiori merito sustines. Macti hac virtute, macti hac generositate vestra Illustres Domini, à talibus initijs Deo, quod voueo, vitam in longum protrahente, summa quęque sperat Ecclesia, sperat Respublica Christiana. Hoc

cum

cum voto valete, & heroica hæc Symbola heroico animo accipite, defendite, meque vestrum totum habete.

IN

IN

SYMBOLA HEROICA

NOBILISSIMI AC CLARISSIMI viri Dn̄. Salomonis Neugebaueri à Cadano Borussi.

GOTHARDVS ARTHVSIVS D.

NEVGBAVERE *tuum non est absque omine nomen;*
Ingenio condis *nam* noua *multa tuo.*
Tu peregrinandi nobis præcepta dedisti,
Hospes in his oris dum peregrinus eras:
Tu descripsisti Mósci loca vasta Tyranni:
Moresque & leges, quas fera turba colit:
Nuper & historiam emisit tua cura Polonam;
Ipsa Prutenorum resque datura breui est.
Symbola Magnatum nunc quanta & qualia profert
Condendi studium multa subinde tuum!
Est aliquid certe, nec gloria parua putanda:
Nobile de clara ducere stirpe genus.
Maior honorata censenda ast gloria stirpis,
Publica virtutis promere signa suæ.
Viue diu, & similes permultos ede libellos,
Stabit in æternum Nobilitatis honos.

IN

IN EADEM.

IVLIVS GVIL. ZINC-GREFFIVS.

Hactenus ergo eadem nos cura exercuit ambos,
Et laude digna & dulcis æmulatio?
Dum tot magnatum præclara emblemata profers,
Pars magna cultus clare SALOMO mei.
Non equidem ingenio tibi, sed luctabor amore,
Gressusque sollers eminus sequar tuos:
Nec via me fallet, nec me malus auferet error,
Tanti videbo dum ducis vestigia.

RODOLPHVS I. ROM. IMP.

LANDGRAVIVS ALSAT. COMES Habspurgi.

ARmatum brachium manu tenens ramum oleæ, & clauam decussatim iunctam cũ inscriptione: VTRVM LVBET. *Innuit symbolũ, Cæsarem hũc in vtrũq; paratũ fuisse, tũ ad bellum gerendum, tũ ad pacem colendam:*

Olea veteribus *pacis* hieroglyphicon. id quod colligere ẽ vel ex illorũ Impp. numiſmatibus, in quib. olea vbiq; fere pacis inſigne viſitur. *Claua* vero *virtutis imago* habebatur, & oliuę ramo circumligata tam pacis quam belli ſignum exhibet iis, quibus vel pacis vel belli optio offertur. Decuſſatio ἰσοῤῥοπίαν ſeu æquilibrium videtur ſignificaſſe. Sic *Romani Carthaginenſibus* poſt expugnatam cõtra fœdus ab Hannibale Saguntum *optionem belli vel pacis* obtulerũt per Legatos. Hi enim cum tergiuerſari Pœnos animaduerterent, nullum amplius verbum poſt longam concertationem cum iis fecerunt, ſed qui inter eos natu grandior erat, ſinum è toga factum Senatui oſtendens: *Hic*, inquit, *vobis bellum pacemq; portamus, vtrum placet, ſumite.* Sub hanc vocem nõ minus ferociter; *daret, vtrum vellet*, ſucclamatum eſt: Romani effuſo ſinu *bellum*, inquiunt, *damus.*

ADOL-

ADOLPHVS ROM. IMP. COMES NASSOVIÆ

ANcoræ delphin circumplicatus cum lemmate: FESTINA LENTE. *Lĕtam festinationem siue celeritatem in rebus gerendis seruandam docet. Recte enim Philosophus in Ethicis* : βραδέως ἐγχειρεῖν τοῖς πρακτομένοις· τὰ δ' αὖ τέλη βεβαίως τηρῶντα διαμένειν. Et *Gellius* lib.

li.10.c.11.eo monuisse perhibet: vt *ad rē agendam simul adhibeatur & industriæ celeritas, & diligentiæ tarditas : ex quibus duobus contrarijs fiat maturitas.* Notum autem est, quantum *Fabij Maximi cunctatio* vtilitatis Reipublicæ, & contra Minuti ipsius magistri equitū præcipitātia detrimenti attulerit. *Ancora* hieroglyphicū fuit antiquis Grecis & Romanis Principib. vsitatū. *Per nauem* & *ancoram* significabatur *homo, qui in rebus aduersis tutum præsidiū ac receptaculū inuenisset.* Per illā perfugiū indicabatur, ad q̄ vrgēte procelloso rerum statu paratus esset receptus. *Delphini velocitas* pręcipue obseruata ē, per q̄ maxima agilitas symbolice fuit repręsentata. Vnde factum, vt *veteres, quod mature ac deliberate agendū esse innuere volebant, id typice exprimerent delphino anchoræ vel alligato, vel obuoluto*: hoc morā & cunctationem, illo celeritatē notāte, quib. inter se temperatis lente properādum monuerunt.

ALBER-

ALBERTVS I. ROM. IMP. DVX AVSTRIÆ, SVEVIÆ, CArinth, &c.

TElum volatile manu tollit, quasi vibraturus apposito symbolo parænetico: TOLLE MORAS. *Interpretatur symbolum Poeta Cordubensis:*

Tolle moras, semper nocuit differre paratis.

Cui accinit illud Ascrai.

Μηδ' ἀναβάλλεσθαι ἐς τ' αὔριον ἔς τ' ἔνηφιν.

Et *Alexander Magnus cuidam percontanti, qua ratione tot tantasq; res breui adeo temporis spacio perfecisset: respondisse fertur.*

μηδὲν ἀναβαλλόμενος.

Telum apud Ægyptios *velocitatis* fuit hieroglyphicum. Nam belli principium significaturi sacerdotes armatum hominem fingebant, qui telum eiaculari, & ferire paratus esset celerrime.

HEN-

HENRICVS VII. ROM. IMP. COMES LVCELBVRGICVS.

LAnceaerecta quam circumserpens voluitur cum epigraphe: LOCO ET TEMPORE. *Notat hieroglyphice bellum prudenter ac caute gerendum.* Quippe Euripideum illud habet:

αἰεὶ τὸ νικᾶν ἐστι κἂν εὐβουλίᾳ.

Lancea fuit *belli ſignum* per *ſerpentes* inſignis *prudentia* & *iuſtitia* figurata fuit, id quod *Saluator* noſter innuit, *dum nos iubet eſſe prudentes, vt ſerpentes.* Manifeſta inde ſymboli explicatio eſt, bella gerenda non inconſiderate, nec temere incipienda, ſed ſumma cum prudentia, quæ per ſerpentem denotatur, longe ante veluti è ſpecula pericula ac difficultates, quæ oriri poſſunt, proſpicienda.

LVDOVICVS IMP. ROM. COMES PALATINVS RHENI, DVX Bauar.

AQuila volans duas ſagittas dextro pede tenens, auiſque inferius collocata, cuius collum ſagitta transfixum eſt, cum inſcriptione: TARDA DEI VINDICTA

DICTA. *Princeps legitimus per aquilam figuratus rebellantem inferiorem tandem vincit.* Recte Romanus ille autor: L*ento quidē gradu ad vindictam ſui diuina procedit ira, ſed tarditatem ſupplicij grauitate compenſat.*

Aquila vt *Regum* ac *Imperatorum*, ita & *virtutum* eorundem fuit *nota*. Docent nos numiſmata, quæ etiam in vulgus nota.

FRIDE-

FRIDERICVS I. ROM. IMP. REX GERMANIÆ, ARCHIDVX Auſtr. &c.

QVadrata ciſta, cui inſiſtunt claua quernea ſuprema parte, exiliori vero detruncata duo crura, quorum- dextrum in medio ſectũ, ſiniſtrũ inte-

grum

grum eſt cum ſymbolo: STAT ADHVC. *Populi baſis eſt Rex; quod Græcanica denotat origo, cuius conſilio ſubditi ſtant caduntq;*. Vel *deſumtum* eſt ſymbolum *ex Propheta* Daniele, *quo haud dubie Princeps Imperij Romani quædam adhuc vult exſtare veſtigia.*

Quadrata figura firmitas, quæ non facile concuti poſſet, fuit ſignificata: *rotũda mobilitas*. inde fortunam globo inſiſtentem finxerunt, ſapientiam quadrato, iudicantes illius quidem volubilitatem, huius vero firmam ſedem: *Claua quernea virtutis* ac validarum *virium* olim *ſignum* erat. Et imperii firmitatem ſceptro ex querno ligno indicatam ex lectione bonorum auctorum conſtat.

CARO-

CAROLVS IV. ROM. IMP. REX GERMANIÆ, BOHEMIÆ &C.

Lynx cum inſcriptione: NVLLIVS PAVET OCCVRSVM. *Hoc ſymbolo docetur, non tam oculis corporis, quam animi impendentia rectè prouideri, vt vulgatum habet:*

Tela præuiſa minus nocent.

Quod

Quod alius sic: mala meditata leuiora. *Et sententiosus ille Latinorum Philosophus:* Inexpectata plus aggrauant, nouitas adiicit calamitatibus pondus.

Lynx inter omnia animalia acutissimo visu prædita est, ideo *hominem* cum significare vellent *oculorum acie* summe *valentem*, eum lyncis imagine adumbrarunt veteres, *vt & audacem*, propter eius animositatem.

IDEM.

DVæ manus è nubibus iunctę, tenentes caduceum, in cuius summitate corona regia, cui additur : FIDE ET CONSILIO. *In Principatu aut Republ. qualibet bene constituta vt subditorum ad parendum fides requiritur, ita in primis consilium eius, qui imperet, magistratus necessariũ est. Iustitia* enim *&* *beneficentia Principis beneuolentiã parit multitudinis: beneuolentia fidem: fides caritatem:*

caritas securitatem: securitas diuturnitatem imperij. Hinc vitarum memorabilium Græcorum autor:

> ὐδὲν ἰσχυρότερον φυλακτήριον ἀνδρὸς οἷον ἀληθινὴ καὶ βέβαιος εὔνοια.

Dextera fidem fuisse indicatam præter experientiam testantur scriptores. Et *Iustinus* auctor est, *Darium* animam iam; gentem vnicum pignus fidei regiæ dexteram ferendum Alexandro dedisse; per illam nempe internuncium, cũ ipse coram Alexandrum alloqui non posset. Longe autem clarius *duæ manus iunctæ fidei documentum* sunt, quod in antiquis numismatibus videre licet, quæ inscriptiones has promiscue habẽt FIDES EXERCITVVM, ET FIDES ROMANORVM. *Duæ* vero *dexteræ iunctæ addito caduceo signum* sunt *felicitatis*, quo in rebus amice compositis tranquillitas quædam consequatur publica. In Hadriani numo quodam tenet ipsa Dea manu vna Imperatorem: altera caduceum cum inscriptione: FELICITAS AVG.

VENCES-

VENCESLAVS ROM. IMP. REX GERMANIÆ, BOEMIÆ &c.

NAuis mari commiſſa imbrique expoſita tali cum inſcriptione. TEMPESTATI PARENDVM. *Cedendum fortunæ eſt, cũ reluctari non poſſis. Qui enim tẽpori paret, neceſſitati paret: qui ne* cessi-

cessitati paret: fato paret; qui fato, voluntati paret diuinæ: cui profecto repugnare velle nec tutum est, nec facile. Eleganter Phocylides.

καιρῷ λατρεύειν μήτ' ἀντιπνέειν ἀνέμοισι.

Nauis marinis tempestatibus atque fluctibus iactata vitæ nostræ calamitates, perturbationes, atq; aduersos omnes, qui nobis eueniunt, *casus* scite *repræsentat.* Quod elegantibus hisce versibus complexus est Græcus ille Iambographus:

γλαῦχ' ὅρα, βαθὺς γὰρ ἤδη
κύμασι ταράσσεται πόντος,
ἀμφὶ δ' ἄκρα γύρεων ὀρθὸν
ἵσταται νέφος, σῆμα χειμῶνος
κιχάνει δ' ἐξ ἀελπτίης φόβος.

SIGIS-

SIGISMVNDVS ROM. IMP. GERMANIÆ, VNGARIÆ, BOEMIÆ &c. Rex.

ORbis coronatus apposito hoc lemmate : NESCIT REGNARE QVI NESCIT DISSIMVLARE. *Symbolum seipsum declarat. Monet enim, non licere cuiquã omnia pro suo iure agere: sed multa in omni vi ta dis-*

ta dißimulanda, præsertim in imperio; in quo oportet secundum Græcæ historiæ autorem grauissimum καιρῷ δουλεύειν τοὺς δοκοῦντας ἄρχειν. Hoc est, Principes, priusquam aliis imperẽt, sibi moderari, & cupiditatem atque iracundiam, quo plerique omnes propensissimi, coercere, & simulare multa, quæ vident, quasi non videant, multa, quæ audiunt, quasi non audiant, quæ norunt, quasi ignorent, debent.

ALBER-

ALBERTVS II. ROM. IMP. REX GERMANIÆ, VNGARIÆ &c.

SIgnum militare à duobus geſtatur, quos haſtarũ cuſpides vtraq; ex parte includũt, omni ſpe elabẽdi prçcluſa hemiſtichio addito ſymbolico: FVGAM VICTORIA NESCIT. *Aut ominatur*

Imperator, victoriam ſemel partam conſtanter apud ſe manſuram: aut certe victoriam neſcire fugam, hoc eſt, *non niſi à perſtantibus, nec terga obuertentibus parari.* Sic *Alexander magnus* ante tertium cum Dario conflictum ſuos Macedonas ad maſcule prę- liãdum eſt cohortatus, ne multitudine hoſtium, ne corporis magnitudine, vel coloris nouitate mouerentur: *tantum* enim *meminiſſe iuſſit, cum iiſdem ſe tertio pugnare, nec meliores factos putarent fuga, cũ* in aciem ſecum tam triſtem memoriã cædium ſuarum, & tantum ſanguinis de duobus prœliis fuſi ferrent.

FRIDERICVS III. ROM. IMP. REX GERMANIÆ, ARCHIDVX Auſtriæ &c.

MEnſa, cui liber impoſitus apertus, & armatum brachium, cuius manus gladium tenet erectum, capulo libro impoſito, addita hac inſcriptione:

HIC REGIT, ILLE TVETVR. *Symbolo hoc innuisse videtur id, quod Iustinianus eius antecessor*: Imperatoriam maiestatem nō solum armis decoratam, sed etiam legibus oportet esse armatam; vt vtrumq; tempus & bellorum & pacis recte possit gubernari. *Liber* enim *prudentiam*, quę ex libris fidelissimis consiliariis hauritur, *denotat*: *gladius* vero *fortitudinem*: quę iuncta nihil non possunt in administrando imperio. Ita & de Romana olim monarchia.

——————*duo sunt, quibus extulit ingēs*
Roma caput: virtus belli & sapientia pacis.

MAXI-

MAXIMILIANVS I. ROM. IMP. ARCHIDVX AVST. DVX Burgundiæ &c.

ROta molaris cum ſex radiis, in eiuſque parte ſuperiori Imperii globus cum cruce, inferiore malum punicum cuius cauli iuncta ſunt duo folia addita epigraphe: PER TOT DI-

SCRI-

SCRIMINA. *Imperiũ globo signatur, per rotam fortunæ & vices rerum humanarum, punici acini multitudine discriminum.* Vti & Pomponius Lætus Diocletianum Cæsarem dicere solitum scriptũ reliquit: *Nihil* esse *difficilius, quam bene imperare etiam bono cautoque Imperatori.*

Rotam constat *inconstantiæ* ac *volubilitatis* rerum quidem omnium, præcipue tamen humanarum esse *hieroglyphicum. Molaris* vero *rota* significare videtur *omnis generis ærumnas, molestias*, ac *cõtritiones*, quæ per multiplicem bonorum malorumq; vicissitudinem sunt perpetiendæ, perinde vt molis frumenti grana conteruntur. *Sex radij* repræsentant *sextuplicem hominis motum*, qui progreditur, vel retrocedit dextrorsum sinistrorsumue.

IDEM

IDEM.

COr humanũ lauri foliis circumſeptũ, cui talis additur inſcriptio: IN MANV DEI REGIS EST. *Ex ſacris cœleſtium literarũ monumẽtis hoc deſumtũ nemo nõ videt: Deum vt omnium, ita in primis Regũ Corda flectere, quoquo lubet. Quod & Philoſophus ethnicus agnouit:* ἐν τῷ ὅλῳ θεὸς καὶ πᾶν ἐν ἐκείνῳ κινεῖ γὰρ πῶς πάντα τὸ ἐν ἡμῖν θεῖον.

Cor vel ex hiſtoria ſacta eſſe *intellectus, cogitationum*, & *conſiliorum* fontem ac ſedem conſtat, ideo cordis *ſymbolum* pro intellectu eiuſq; operationibus vſurpatur. *Laurum* Latini *boni ingenÿ plantam* appellare ſunt ſoliti, perſuaſumq; habuere, locum, in quo laurus eſſet, neq; à ſacro vllo morbo, neq; à dæmone infeſtari. Et boni ominis gratia folia ipſius à populo Calendis Ianuarii magiſtratib. offerebantur vna cum caricis. Inde *laurus cuſtodiæ & incolumitatis ſignum* fuit habita, quod in ſacrificiis ac in locis, vbicunque vel ſata, vel affixa fuiſſet, incolumitatem præſtare crederetur. Acceſſit opinio, eius folia fulmen non tãgere. Ob eam cauſam *Tyberius*, quod tonitrua & fulmina ſupra modum timeret, tonante cœlo lauream ſibi ſolitus fuit imponere.

CARO-

CAROLVS V. ROM. IMP. REX GERMANIÆ, HISP. SICILIÆ ET Archidux Auſtr.

COlumnæ Herculis mari impoſitę, & eleuata in medio earũ corona regia cum hoc emblemate: PLVS VLTRA. *Innuit præclarũ æmulãdi ſtudiũ.* Recte enim Auguſtæ hiſtoriæ autor: *Iners eſt, qui non tanga-*

tangatur gloriæ stimulis: optimi mortalium altissima cupiunt.

Per *columnas* antiqua consuetudine præterquam quod quædam *immota firmitatis*, illustrium factorum, *nominis & famæ celebritatis*, deuictorum hostium, captiuitatis &c. fuerunt *monumenta*, *terminus* etiam fuit *denotatus*, quod exiguæ columnæ in terminis ponerentur. Inde *regionum* non paucarum *fines colũnæ* dicti; vt hæ in Hispania Herculis, quod eo vsque imperium certaminaq; sua extendisse vetusta fama feratur. Sic in Africa sub monte Atlante, & in Asia ad Euphratem fluuium Romani Imperii terminos columnas dixerunt.

FERDINANDVS ROMAN. IMPER. GERMAN. VNG. BOEM. Rex, Archidux Auſt.

SImulacrũm Danubii cum inſcriptione : IN SPEM PRISCI HONORIS. *Boni ominis ſymbolum, quo myſta vſus eſt tum, cum vidua Ioannis Vngariæ*

Regina Isabella Transsyluaniam tueri se posse desperans ex pacto cum ipso traditis ei regni insignibus iure suo cessit. Notum est, *prosopographias fluminum regiones* ipsas, quas permeant, *designare.*

IDEM.

SPhæra aranearum telis ſimilis, ſupraq; hanc aquila biceps Imperiali cum corona, & ab vna parte vexillum cum inſignibus regni Vngariæ, ab altera aliud cum Boemiæ inſignibus tali epigraphe: CHRISTO DVCE. *Innuit pius*

Princeps, ſpei ſuæ ancoram in CHRISTO ſe ieciſſe, in quo: tanquam portu tutiſsimo ab omnibus procellis atque tempeſtatibus, acquieſcat.

Sphærâ terrarum Orbem figurari nemo neſcit. Indicio ſunt multa numiſmata antiqua Imperatorum, in quibus ſphæra conſpicitur notans orbis imperium.

MAXI-

MAXIMILIANVS II. ROM. IMP. GERM. VNG. BOEM. Rex, Archidux Auſt.

AQuila biceps ſtans alis expanſis, corona Imperiali redimita, & ab vna parte oleæ ramus, ab altera fulmen cum inſcript: ἐν καιρῷ ἑκάτερον. quod eſt

TEMPORE OPORTVNO VTRVMLIBET, *Indicat seueritatem pari cum mansuetudine coniungi debere, vt dignitas maiestasque imperij conseruetur. Hinc pulcrè Latinorum sententiosissimus auctor:*

Violenta imperia nemo continuit diu: Moderata durant.

Vt *Principum* summa *potestas armis* aliquibus fuit figurata; ita antiquitas nullum signum manifestius inuenire potuit, quo *Iouis* potentiam proponeret, quam *fulmen*, cum quo dextra, interdum sinistra etiam vibrato pictus scriptusque est. *Palma* verò *victoriæ ac præmij significatum* ex numis picturisque omnibus notum.

IDEM

IDEM.

EQues hasta confodiens peditem scuto & sagitta armatum, supinumque iacentem tali addita epigraphe: SIC ALIENA. *Symbolico hoc mysta innuit, eum, qui rapit capitque aliena, deturbari ac prosterni. Id quod longa exemplorum serie*

ex historiis tam Græcis quam Latinis, si locus ferret, demonstrari posset. Vnum pro omnibus sit Cyrus regni Scythici cupidus, illudq́ exercitu ducentorum millium inuadens à Tomyri Scytharum Regina ad internecionem fuit cæsus, vt ne nuncius quidem tantæ cladis superfuerit.

IDEM.

AQuila insistens globo quasi funibus colligato, mordicusque anguem tenens cum Symbolo: DOMINVS PROVIDEBIT. *Christiani Imperatoris Christianum symbolum: qui, vt ostenderet, se aduersus omnes casus diuina proui-*

prouidentiæ scuto contectum munitumque esse, symbolo hoc vsus est. Est enim de diuina prudentia minime dubia persuasio certissimum in Principe virtutis documentum.

ROM.

RODOLPHVS II. ROM. IMP. GERM. VNG. BOEM. REX, Archidux Auſt.

MEnſa quadrata ſex calculis inſi-gnita, & vno ſuper eos eleuato, cui additum: CONSENTIENTIBVS VOTIS. *Senario calculorum numero vna-nimem*

nimem Principum Electorum suffragiorum consensum designare videtur; septimus enim ipsi patre adhuc viuo obtigerat.

Septenarij numeri perfectio vbique celebrata est, quæ an alicubi illustrius absoluatur, quam in designando Reipublicæ Christianæ capite, dubium est nemini. Quam autem verè responderit euentus mystæ symbolo, historiæ loquuntur.

IDEM

IDEM.

NVbes rotunda, in cuius ſummitate Sol, inferius aquila ſubuolans cum epigraphe: SALVTI PVBLICÆ. *Sol eſt Deus. Aquila ſignum Imperij & Imperatoris. Imperator pro ſalute publica vota Deo reddit. Principis enim munus eſt vnicum ſub-*

ditis

ditis prospicere, publicisque consulere commodis.

Sic & ille apud Homerum:

βούλομ' ἐγὼ λαὸν σόον ἔμμεναι, ἢ ἀπολέσθαι. Et *Adrianus* Cæsar in Senatu frequenter dicere solebat; *Sic se gesturum Principatum, vt sciret, rem populi esse, non suam priuatam.*

IDEM.

SOl cum quadrigis per cęlum triumphans addito lemmate: SIC AD ASTRA. *Significatur dubio procul id, quod Tullius reliquit, nullum esse aut fuisse virum magnum sine* DEO; *deinde gloriam esse virtutis præmium certißimum, vt idem Orator:*

Ex omnibus præmiis virtutis amplissimum præmium est gloria, quæ vitæ breuitatem posteritatis memoria consolatur : quæ efficit, vt absentes adsimus, mortui viuamus, cuius gradibus etiam homines in cœlum videntur ascendere.

IDEM

IDEM.

NVbes obliquè rotunda, in cuius tenebroſa concauitate gladius acinaci ſimilis erectus ad dexteram, ſcutumque ad ſiniſtram, cui fera quędam, cuius collo anguis inſidet & cauda ſerpentis in caput deſinit, tali ſymbolo pa-

rænetico apposito: TV NE CEDE MALIS. *Vt parma milites solebant excipere ictus ab hostibus cæsim punctimue, quibuscunque tandem telis illatos, gladioque eosdem ferire: ita mysta symbolo hoc indicat, se promtum paratumque esse ad resistendum infensissimo Christiani nominis hosti, eumque omnibus viribus repellendum.*

MAT-

MATTHIAS ROM. IMP. GERM. VNG. BOE. REX ARCHIDVX AVST.

AQuila insistens globo altero pede, altero sceptrum ostentans, gladio ex vna, ex altera corona appositis, supra aquilam nubes, ex aduerso Sol allucens cum inscriptione: FIRMATVM COE-

LITVS OMEN. *Ductum ex euentu symbolum, cuius interpretatio cuivis in precliui est.* Aquilam enim in castris mysta in Vngaria Imperatore in tentoria eius deuolasse, atque ita omen eius, quem hodie videmus, euentus esse. Nam & sceptrum, & corona Imperii Romani ei cessit, cui pietas in Deum, victoria in hostes, merita in patriam vniuersam iam dudum desponderunt. Vigeat aquila isthæc Imperii Romani, sereno que sole subiectas irradiet terras quam felicissimè & quam diutissimè.

CLO.

CLODOVEVS REX FRANCORVM.

DVæ manus in cœlum erectæ, ac instar orantis complicatæ cum inscriptione: TVTISSIMVS. *Qui manus in cœlum erigit, ac spem in Deo figit: omnium est tutißimus & beatissimus.* Deo enim confisus, nunquam confusus.

De precum efficacia inter alios elegantiſſimè aureum illud eloquentiæ flumen Chryſoſtomus: *Quemadmodum, inquit, oppidum muris nudatum facilius in hoſtium redigitur poteſtatem; eo quod non habet, qui hoſtem arceat: ita & hominem, à precibus non circumuallatum, facile diabolus ac diaboli miniſtri ſternere, vincere, ac delere poſſunt.* At qui precibus ad Deum ſemper excubat, is præſidio diuino tutus; huic velut olim pio Theodoſio, totus

militat æther:

Et coniurati veniunt ad claſſica venti.

CLO-

CLOTARIVS REX FRANCORVM.

MOlendinum, cuius rotæ ab aquis circumaguntur, hemiſtichio addito noematico : MENS IMMOTA MANET. *Quemadmodum molarum rotæ iugi aquarum adfluxu circumuolnuntur ſine noxa tamen: ita mens Regis, quantumuis malis plu-*

 rimis

rimis circumacta, similis tamen sibi semper ac immota constitit.

CHIL-

CHILDERICVS IV. REX FRANCORVM.

MAnus duæ è nubibus porrectæ, quarum vtraq; dimidium nummum Gallicum, tribus lilijs insignitum, tenet, cum symbolo gnomico: FORTVNA FIDEM MVTATA NOVAVIT. *Ominatur*

tur myſta, in priſtinam ſe fortunã atq; regnum reſtitutum iri. Nam cum ei, vt refert P. Aemilius, ob infamen turpitudinis notam regno cedendum eſſet, atq; Guimeus ſuorum intimus ſuaderet, vt tantiſper: dum ſe paci conficiendæ totum daret, ille in Thuringiam concederet, aureum numum bifariam diuidens, vnam ei partem porrexit, quo ea ipſa pars data oportunitate, vti promittebat, remitteretur, ſua cum altera parte æquali commiſſura certam compoſitæ rei & reditus fidem ipſi Childerico faceret, quod & euenit. Neq; enim Guimeus à conciliationis incepto prius deſtitit, quam Gillion ciuis Romanus regni Gallici poſſeſſione, quam ſibi ille adſerebat, deturbaretur, reſtituto in priſtinum Childerico. Ita mutatio fortunæ renouauit fidem Guimei.

HVGO

HVGO CAPETVS I. REX FRANCIÆ.

BRachium armatum tenens manu haſtam dimidiatam, ſymbolo eiuſmodi adnexo: LABOR VIRIS CONVENIT. *Laborem maxime vero militarem virum, aut, ſi mauis, Regem decere innuit.*

Symbolo originem præbuit Hugonis

nis regni per vim inuaſio. Is enim, quod videret, Regem ſuum regni administratione neglecta, inertiæ ac deſidiæ totum deditum, indignum ratus ampliſſimi regni Regem ocioſum eſſe, aliiſq; rerum curam permittere, plauſibili hoc titulo: *Laborem viris conuenire*; ſed verius regni impulſus cupidine armis correptis bellum ipſi intulit, ipſoq; de regno deturbato Regem ſe fecit. Sic Aurelius *Probus* vere probus Imperator in laboribus aſſiduus fuit, & in his aſſidue militem exercuit ſuum, neq; eum per ocium peccare aut iniurioſe aliquid facere paſſus eſt, multa opera manu perfecit militari, ſubinde in ore habens illud: *Annonam gratuitam militem comedere non debere.*

LVDOVICVS VII. CRASSVS VALES. REX Franciæ.

ELephas ex caſſibus ſeſe extricans gnoma ſupra ſcripta ſymbolica: VIRTVTI FORTVNA CEDIT. *Innuit virtutem fortunæ eſſe ſuperiorem, ideoque dandam operam; vt aduerſi ca-*

ſi caſus à fortuna emiſſi virtute ſuperentur, vt illud monet:

Quicquid erit, ſuperanda omnis fortuna ferenda eſt.

Elephas ſymbolum erat *hominis omnibus neceſſarijs huius vitæ præſidijs inſtructi*, cui in ſeipſo omnis ſpes ſita eſſet; quod illi vaſto animali proboſcis ſufficiat ad omnia officia obeunda, qua manus vice vtitur.

SAN-

SANCTVS LVDOVICVS VALESIVS REX FRANciæ.

MAnus complexæ caduceum, per quas interſertæ ſpicæ cum epigraphe emblematica: FELICITAS TEMPORVM. *Hieroglÿphice pax, quæ eſt maximum hominis bonum, omniumq; rerum*

copia atque vbertas, indicatur. Quod sic expreßit Poeta:

Pax optima rerum,
Quas homini nouisse datum est, pax vna triumphis
Innumeris potior: pax custodire salutem
Et ciues æquare potens:

Hæc est amabilis illa & perhumana Dea, quæ, secundum *Philemonem*, nuptias, festa, cognatos, liberos, amicos, diuitias, sanitatem, annonam, vinum, omnem denique voluptatem parit hominibus.

In caduceo *serpentes* inter se *connexi concordiæ* ac *pacis* conciliatæ *nota* sunt, quæ, quod rerum omnium copiam secum adducant, *felicitas* etiam *caduceo* mystice *significatur*: *Spicæ* vero ampli *frugum prouentus* sunt indicia.

LVDO-

LVDOVICVS X. VALESIVS REX FRANCIÆ.

Testudo ſuam teſtam vehens adiun-cto hoc ſymbolo: DOMI FORISQVE. *Notatur myſtice regnum florens, recteque administratum domi ciuibus ſaluti; hoſtibus foris damno eſſe.*

Teſtudine οἰκουρία *adumbratur*, quia

extra teſtæ ſuæ latibulum non egreditur. Hinc *Antiſthenes* Athenienſibus, gloriantibus ſe nunquam ex ſolo patrio migraſſe, reſpondit, *commune hoc habetis cum teſtudine & cochlea.* Quamuis *teſta munimentum* etiam indicet, quo contra externas iniurias eſt circumdata.

IOANNES I. VALESIVS REX FRANCIÆ.

STella coruſcans cum corona & noemate huiuſmodi : MONSTRANT REGIBVS ASTRA VIAM. *Diuinitus vt Reges dari, ita & regna adminiſtrari, citra dubium hoc ſymbolo indicatur.* Fluxit au-

tem id ab inſtructione cuiuſdam *Ordinis Stellatorum in Gallia* circa annum ſalutis humanæ milleſimum trecentiſimũ quinquageſimum primum à *Ioanne* Rege fundati. Signum hoc adfixum oſtẽdebant eius fœderis equites toga, capitio, locove honoratiori. Veriſimile eſt, tam honorificam ſtellæ celebritatem ortam fuiſſe à commemoratione illius oſtenti ſyderei, quod magos ab Oriente adduxit in locum filio Dei natalem Bethlehemum.

CAROLVS VI. VALESIVS REX FRANCIÆ.

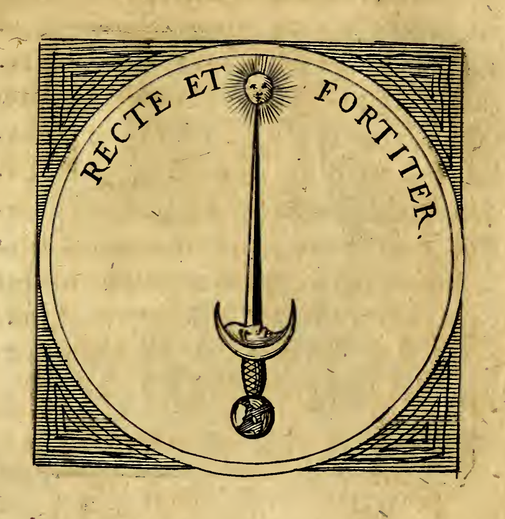
GAlea traiecta lancea cũ epigraphe: VLTOREM VLCISCITVR VLTOR. *Prouocatus haud raro prouocantem vicit, &, quod alter iniuste minabatur, iuste infert.*

Symbolum sumptum ex euentu. Carolus enim VI. Gall. Rex vlturus Oliuerii Clissonii sui equitum magistri causam cõtra Craonium,

expeditionem infauſtam ſuſcepit in Britannos, quod Craonianę cauſę patrocinarentur. Facięte illo iter per Cænomanorum ſaltum, occurrit incognitus quidam pauperis habitu, arreptumque eius equum ſiſtit his verbis. *Ah Rex vltra ne pergito, ſed potius redito: es enim à tuis venditus.* Quibus Rex ita fuit territus, vt totus expalluerit, ac de reditu cogitarit. At vero exercitus pręfecti Regem vacillantem confirmantes in cœpto itinere pergendum monuerunt. Egreſſos ſyluam ſequebantur regii pueri duo, quorum hic caſſidem, alter haſtam militarem manu gerebat. Vno autem ex ipſis dormiente, in caput eius alterius lancea Regis decidit. Quo ſtrepitu Rex ac ſpectro hominis illius ignoti perturbatus, veluti furore correptus, enſe ſtricto ſuos adoritur his verbis: *agite, agite, perdite proditores.* Pueris regiis fuga dilapſis Rex fratrem ſuum Aureliæ Ducem enſe aggreditur, qui, niſi propere fuga ſibi conſuluiſſet, de vita fuiſſet periclitatus. Tandem Rex equo defatigato à quodam equite ſiſtitur, & ad Cænomanos panico terrore perculſus reducitur. Quo factum, vt expeditio inchoata ceſſaret, exercituſque dimitteretur. Rex vero inde toto vitæ tempore phreneſi laborauit.

CARO-

CAROLVS LE SAGE VALESIVS REX FRANCIÆ,

GLadius faciem habens humanam in manubrio expreſſam, in qua luna curua ſculpta lucem habet à ſole, qui ſupra gladium, lemmate hoc adſcripto: RECTE ET FORTITER. *Gladio*

magiſtratus tum demum recte vtitur, cum & prudenter & fortiter vtitur, memor, eam poteſtatem diuinitus ſibi conceſſam, quemadmodum & luna lucem à Sole ſuam fœneratur. *Luna* iudicata fuit *humanam naturam* referre, quod vtraque peræq; ſit mutabilis. Vt enim lunæ non ſemper eſt eadem facies; ſic etiam hominis varietati obnoxia eſt conditio. Ac veluti luna lumen habet à ſole: ita animus noſter veritatis lumine perfunditur; alias magis, alias minus, ſicuti & luna iam propius, iam longius abeſt à Sole.

LVDOVICVS XI. VALESIVS REX FRANCIÆ.

HIstrix eiaculans aculeos corona ſupra poſita cum inſcriptione: VLTVS AVOS TROIÆ. *Innuitur hoc ſymbolo, niſi plane fallit mens, à Rege Gallos, quos Troianorum nomine inſignit,*

gnit, defendi ac propugnari. Origo ſymboli inde. *Hiſtrix cum lupo* erat *inſigne* vetus *Bloſiorum ciuitatis*, cuius ipſe fuit dynaſta. Viſitur pleriſque lapidibus ac porticibus inſculptum, de quo animali Plinius ſic: *Animal hoc natura tam ſtudioſe armis inſtruxit, vt prouocantes eminus arceat, præſertim aduerſus canes aculeos ſuos ſagittarum violentarum inſtar, emittens.* Interpretatio ſymboli hoc diſticho comprehenditur.

Spicula ſunt humili pax hæc, ſed bella ſuperbo:
Et vita ex noſtro vulnere nexque venit.

CARO-

CAROLVS VIII. VALESIVS
REX FRANCIÆ.

CEruus coronam ſpectans cum collari alatus, in quo inciſum ſymbolum Cæſaris adnexa epigraphe : HOC ME CÆSAR DONAVIT. *Rex venatus in ſylua Senliana ceruum, collum habentem obuinctum torque æneo deaurato cum antiqua in-*

inscriptione his verbis: HOC ME CAESAR DONAVIT, cupiensq; memorabilem hanc prædam in posteritatis cognitionem diffundere, symbolum sibi sumsit hunc ceruum. Quo forte *innuit*, aut *memoriam* se *maiorum velle conseruatam*, aut *coronam cælitus esse deferendam* atque desiderandam.

LVDOVICVS XII. VALESIVS
REX FRANCIÆ.

TOrquis ordinis procerum Galliæ, ex quo pendet bulla Archangeli Michaelis, cum inſcriptione: IMMENSI TREMOR OCEANI. *Inſigne ordinis equitum diui Michaelis à Rege hoc inſtituti, anno Salutis*

ſupra

supra millesimum quadragesimum sexagesimo nono. Torquis symbolum erat *virium is, concordiæ constantisq; fœderis, brabeium* etiam *præclarorum facinorum & victoriæ. Auro indicata fuit magnanimitas, summusque honor. Cochlearum similitudine* eorum *æqualitas* seu *communis fortunarum æstimatio*, ad imitationẽ Romanorum Senatorum, quibus prominebãt in lacertis turgentes cochleæ. *Nexu earum* inter se *duplici* indicatum fuit sociorum *fœdus indissolubile.* Postremo *Dæmonis ab Archangelo conculcati* ac prostrati effigie *triumphus de hoste* potentissimo fuit significatus. Huius autem symboli instituto voluit & regni potentiam ostendere ; & hostibus terrorem incutere.

FRAN-

FRANCISCVS I. VALESIVS
REX FRANCIÆ.

SAlamandra flammis incubans cum tali epigraphe: NVTRISCO ET EXTINGVO. *Magistratus est, vel de Apostoli sententia, & bonos tueri: & malos sontesque punire: id quod hoc symbolo indicatur.*

Paradinus in ſymbolis Gallicis meminit vidiſſe ſe effigiem Regis tum adhuc pubeſcentis in æs inſculptam, ex cuius aduerſa parte extiterit ſalamandræ igneæ typus cum hac inſcriptione Italica: *Nudriſco il buono & ſpengo il reo*; quod ſignificat; *nutrio bonos, & perimo malos*. Pleriſq; etiam alijs locis, parietibus, ac palatijs paſſim, nominatim apud Fontem Bellaquenſem viſam ſibi in aulæis precioſis opere plumario expreſſam hoc diſticho:

Vrſus atrox, aquilæq́; leues, & tortilis anguis,
Ceſſerunt flammæ iam Salamandra tuæ.

FRAN-

FRANCISCVS II VALESIVS REX FRANCIÆ.

AVreus numus coronatus, quem dextra ad Lydium lapidem probat tali adnexo lemmate: SIC SPECTANDA FIDES. *Aurum quippe tum tinnitu, tum attritu probatur. Eadem planè*

ratione & pietas ac fides tum in Deum, tum in homines non verbis, sed rebus maxime ac verißime præstatur atque cognoscitur. Hinc verè Tullius : Non facile dijudicatur amor verus & fictus, nisi aliquod incidat eiusmodi tempus, vt quasi aurum igne, sic beneuolentia fidelis periculo aliquo perspici possit. Quam sententiam in parænetico sic expressit Græcus Rhetor: δοκίμαζε τοὺς φίλους ἔκ τε τῆς περὶ τὸν βίον ἀτυχίας, καὶ τῆς ἐν τοῖς κινδύνοις κοινωνίας· τὸ μὲν γὰρ χρυσίον ἐν τῷ πυρὶ δοκιμάζομεν· τοὺς δὲ φίλους ἐν ταῖς ἀτυχίαις διαγινώσκομεν.

CARO-

CAROLVS IX. VALESIVS REX FRANCIÆ.

HErcules portans duas columnas, ad pedes iacentibus arcu, pharetra cum ſagittis, ac duobus ramis palmæ, addita epigraphe: MAIOR ERIT HERCVLE. *Herculis pictura & exemplo propoſito*

posito inflammare Regem iuuenem aulici cupiunt ad fortitudinem ac laudes bellicas, *id quod & circumiacenti designatur armatura.*

Duabus illis *columnis* ad fretum maris Hispanici vtrinq; collocatis, Herculis labores fuerunt terminati.

IDEM

IDEM.

CEruus, quem circumrepunt serpẽtes cũ gnomico hemistichio: NVLLIS FRAVS TVTA LATEBRIS. *Sensus huius symbolici perspicuus est, & indicatur, quemadmodum ceruos, quæ ipsorum natura est, nuspiam anguis effugit: ita &*

Reges Principesue, quibus nimirum oculi multi sunt, & aures multæ, nihil non persentiscere, modo velint satagantque.

De ceruorum natura atque ingenio secretarius naturæ consulendus.

IDEM.

IDEM.

VIr coronatus fulciens vna manu duas columnas addito epigrammate: MIRA FIDES LAPSAS RELEVAT MANVS VNA COLVMNAS. *Per duas columnas religionem ac Rempublicam intelligere videtur, quæ cum ipso regnante planè essent*

 collapsæ,

collapsæ, gloriatur studio ac labore suo labantes iterum fuisse erectas.

HEN-

HENRICVS III. VALESIVS
REX FRANCIÆ.

TRes coronæ, duæ in continenti, cuius littus impetunt atq; concutiunt tempeſtates variç, tertia in cœlo, cum ſymbolico hemiſtichio: MANET VLTIMA COELO. *Poſt regna Poloniæ Galliæque*

liaque tertium cæli loco ſublimi ac ſtabili repoſitum ſibi eſſe innuit, ſimul indicans, mundi huius regna momentanea ac caduca eſſe, multosq; rerum aduerſarum tempeſtatibus obnoxia, tantum cæleſte illud ſtabile, firmum, immotumque permanere.

Ludificatus eſt quidam ſymbolum hoc diſticho:

Qui dedit ante duas, vnam abſtulit, altera nutat:
Tertia tonſoris nunc facienda manu.

Quorſum cauillo alluſum ſit, hiſtoriarum ſaltem non planè hoſpes facilè diuinauerit.

HENRICVS IV. BORBONIVS FRANC. ET NAVAR. REX.

DVo gladij infra decussatim iuncti cum mucronibus coronatis, & circumplicatis ramis laurus & palmæ, supernè demisso pugione, circumcoruscantibus radijs & micantibus stellis cũ epigra-

epigraphe: IVS DEDIT ET DABIT VTI. *Indicat, iure se regnũ adeptum, iure etiã posses-surũ. Cœlitus enim demissus pugio humi positos attingit, quiquid aliud, quam Deum armare magistratum gladio, donare corona, largiri laurum & tropæa designat?*

IDEM.

IDEM.

MAnus oculata digitis attingens obeliſcum inſignitum ſymbolo: FIDE ET VIDE. Fiduciam in Deum laudat ſymboli autor cõiunctam cum prudenti circumſpectione, cui qui fidit, ille omnia videt. *Vel innuit, viris*

Prin-

Principibus cumprimis eſſe videndum, cui fidendum, præſertim cum multi ſint, qui ſub amicitiæ ſpecie ſæpe fallunt. Non malè igitur Sarſinas:

Manus noſtræ oculatæ ſunt, credunt quod
vident.

Et noſtri ſeculi Poeta non inſuauis.

Ante vide, quam fide, fide quis dignus, &
inde
Elige, cui dicas: tu mihi fidus eris.
Namque vides: vt ſæpe fides ſit frigida, cautè
Fides ergo; vides quando, vbi, vera fides.

IDEM.

GRus altero pede eleuato lapidem tenens, annexo noemate symbolico: OFFICIVM NATVRA DOCET. *Ex naturalis historiæ commentatore notum, ita grues nocturnis temporibus excubias habere, vt quidam pede lapillum sustineant, qui*

lassatis somno decidens indiligentiam coarguit: cæteras autem dormire capite subter alam condito. Vult itaque mysta, eadem diligentia Principem esse debere, ac dies noctesque pro grege ac lege excubare.

IDEM.

MArs & Bellona iunctis manibus innitentes galeæ ſuper caput infantis delphino inſiſtentis: ſuperne aquila roſtro adferens coronam cum epigraphe: PROPAGO IMPERII. *Rex ſub effigie Martis, & Regina ſub imagine Bellonæ*

manibus iunctis optant ſimul & ſperant per filium regni ſpem ac ſtirpis propaginem. Aquila enim rerum diuinitus oblatam *proſperitatem: corona regnum: Mars & Bellona pacem ac bellum* in eo ita coniungenda, vt vtriuſque artibus celeberrimus ſit futurus, bello nimirum debellatis hoſtibus pacis neceſſarias artes excolendas. *Delphinus* & *maris dominium*, *& celeritatem* in rebus conficiendis, & incolumitatem per ipſum ſubditis abuenturam. *Galea* vero eum coniunctis belli & pacis ſtudiis fore contra vim omnem tum externam, tum inteſtinam munitum ac ſeptum deſignat.

AL-

ALPHONSVS REX LEGIONIS ET CASTELLÆ.

PElecanus in monte ſtans, & aperiens ſibi pectus, ſanguineque tres pullos reficiens, & in nido alens, tali inſignitus epigraphe: PRO LEGE ET PRO GREGE. *Indicat Rex ſe pro cultu diuino ac ſubdi-*

 torum

torum ſalute vel ſanguinem fundere non dubitare. Officium enim magiſtratus eſt, tum pietatem, tum incolumitatem ſubditorum tutari.

Pelecanus pullos ſuos, quos aucupes accenſo igne enecant, liberaturus ab incendio, aduolat, alarumq; motione ac concuſſione ignem extinguere conatur tam diu, donec ambuſtis alis cõcidens capiatur. Sunt tamen, qui putant, non pelecanum, ſed vulturem ac phœnicem roſtro ſibi pectus fodere.

SAN-

SANCTVS IV. REX LEGIONIS ET CASTELLÆ.

IN campo patenti eques currens cum vexillo erecto prouocat ad pugnam siue duellum cum adscriptione : QVI CVPIT. *Ferociam iam inde ab adolescentia Regem spirasse indicat symbolum, quod etiam res ipsius gestæ arguunt. Patri enim adhuc su-*

 persti-

perstiti regnum Castellæ ereptum iuit: contra Mauros feliciter dimicauit: Mahometem Maurum Regem Fessæ, ex Africa in Hispaniam magna classe tendentem, nauali prælio superauit.

IOAN-

IOANNES I. REX CASTELLÆ.

Accipiter, cuius ſiniſtro pedi alligata nola, inſidens manui chirothecæ tectæ ſymbolo tali adiecto: MAIORA CEDVNT. *Sentit, corporis robur cedere ingenio, & plus in rebus magnis poſſe conſilium ac prudentiam: quam vires lacertorum, aut vaſtam corporis molem.* Sic *Rhombus* & *Squatina,*

tina, Rhaia & *Pastinaca* cum tardiſſimi ſint piſcium, tamen ſępe reperiuntur habẽtes in ventre mugilem omnium velociſſimũ ſolertia atq; ingenio capientes.

Accipiter auis eſt rapax, violenta, cædis atque ſanguinis cupida, reliquaſq; volucres volatus celeritate ſuperat, & aliis dotibus ſupra eas prędita eſt, in primis ꝙ dexteritate & aſtutia valet in maioribus auibus inuadendis. Ideo Dei, Solis, Martis, Veneris, ſacerdotii, aeris, celeritatis, victorię fuit hieroglyphicũ. Ipſius propter præpetem volatum & aſtũ in capiendis fortioribus animalibus frequens eſt in aucupiis vſus, eius pedibus nola vna vel duæ ſolent appendi; vt longius auolans, & interdum in denſis arboribus vel arbuſtis ac ſenticetis delitеſcens poſſit inueniri. Quod autem auceps accipitrem manu portare non poſſit nuda propter vngues eius acutas, chirotheca manu cõtegat oportet.

HEN-

HENRICVS III. REX CASTELLÆ.

QVercus Soli opposita iuxta aquam cum inscriptione: SEMPER EADEM. *Animi præsentia tam in lætis, quam tristibus denotatur, qualis in Philosopho illo, qui semper eodem fuit vultu. Ad quam Lyricorum Latinorũ princeps hortatur in oda quadã:*

Aequam

Æquam memento rebus in arduis
Seruare mentem: nõ ſecus in bonis
Ab inſolenti temperatam
Lætícia.

Et Latinorum Tragicus;

Nemo confidat nimium ſecundis:
Nemo deſperet meliora lapſis.

Quercu, propter eius duriciem, *vires validæ* fuerunt figuratæ, & quia ea vi prędita eſt: vt in ſeros vſq; annos contra tempeſtates omneſque cœli iniurias illæſa perduret, *diuturnitatis atq; firmitatis ſymbolum* exiſtit.

IACO-

IACOBVS I. REX ARRAGONIÆ.

EQues cataphractus equitem alterum sternit epigraphe adiuncta: DVBIA FORTVNA. *Cum anceps sit fortuna belli, & dubius mars, prudentia ac virtute opus est. Hinc Satyricus;*

Nul-

Nullum numen abeſt, ſi ſit prudentia,

Et ſi enim dubia ſit alea Martis, tamẽ Prudentia & conſilium eam vt plurimum gubernant. Cui ſuffragatur etiam Romanæ hiſtoriæ Scriptor:

Mars belli cõmunis, & nuſquã minus, quam in bello euentus reſpondet.

PETRVS

PETRVS III. REX ARRAGONIÆ PRIMVS SICILIÆ REX.

MVrex tetragona forma epigraphe hac addita: QVOCVNQVE FERAR. *Vt murex, qualitercunq; & vbicunque cadat, aculeum ſemper vnum habet erectum, & ad lædendum compoſitum : ita Rex quocunque rerum*

rerum statu ad vim illatam propulsandam notatur paratus. Vel, vt in murice semper vna cuspis eminet, quomodocunque tandem proijciatur: ita Reges sui semper debent esse similes, nec affectibus in vtramque partem nimis mancipati.

IACOBVS II. REX ARRAGONIÆ.

CErua alata cœlum ſuſpiciens, cornibus aureis, cum inſcriptione: CON ESTAS. *Auro & celeritate* (hoc enim duabus his voculis Hiſpanis denotatur) *maxima quæq; confici, præter quo-*

tidianam experientiam exempla testantur. Et vt alia omittantur, documento esse possunt *Philippus Macedo*, qui plurimas gentes auro subegit: & *Alexander* filius eius, qui celeritate vsus totius Orientis imperium subiugauit.

PETRVS

PETRVS IV. REX ARRAGONIÆ.

TErræ globus, cui corona cum sceptro imposita volante supra columba, additoque lemmate tali: TE GVBERNATORE. *Agnoscit Rex, se à Rege Regum & Domino Dominantium*

tium regnum suum, cuius sceptrum est insigne, accepisse, ideoq; eidem subijcere, eiusq; ductu velle se in medium consulendo subditorum saluti & commodis prouidere.

MARTINVS POSTHVMVS
REX ARRAGONIÆ.

GLobus, cui insidet Rex ostentans oleæ ramum dextra, gubernaculum verò nauis læua, eiusmodi supra scripto lemmate: NON IN TENEBRIS. *Indicatur, Regis officium esse non delitescere*

domi, seque ipsum inerti ocio oblectare, aliis regni gubernatione commissa: sed clauum Reipublicæ tenere atque regere.

IOAN-

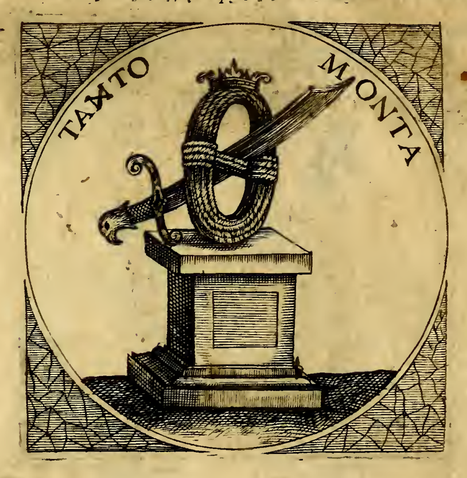
IOANNES REX ARRAGONIÆ ET NEAPOLIS.

SAlamandra cum inſcriptione: DVRABO. *Symbolum eſt conſtantiæ. Nihil enim eſt*, Vt inquit Tullius, *quod tam deceat, quam in omni re gerenda conſilioque capiendo ſeruare conſtantiam.*

Salamandra eius eſt frigiditatis, vt tãquam glacies ſolo tactu ignem extinguat, & ſine læſione per pruinas incedat. Vnde ad denotandum hominem, qui nullis cladibus, malis, plagisue lędi queat, typice fuit translata.

FERDINANDVS MAGNVS REX HISPANIÆ, SICILIÆ.

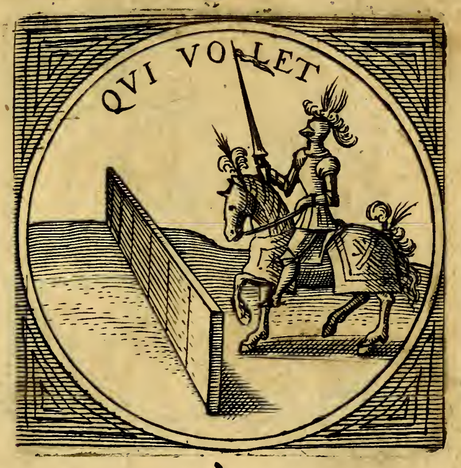

QVadrata columna, cui rota ſeptem ligamentis impoſita eſt, huicque gladius acinaci ſimilis eminens ex corona regia cum inſcriptione: TANTO MONTA. *Innuit Rex, ſe motam de regno Caſtiliæ controuerſiam armis diſſoluiſſe, & eo vſ-*

que progressum, quo optarit. Cũ Mauris enim, qui partem Bœticæ (quam Granatam vocant) annos centum ac septuaginta tenuerãt, bellum gesſit decennale, eosque, capto ipsorum Rege, regia regnoque vastato subegit.

PHI-

PHILIPPVS I. REX HISPANIÆ ARCHIDVX AVSTR. DVX Burgund.

CArceres haſtiludii, iuxta quorum infimam partem eques cataphractus manu haſtam cum paruo vexillo tenet, huiuſmodi epigraphe addita: QVI VOLET. *Infractus inuictuſque Principis*

cipis animus hoc scito ostentatur: vt qui ad cuiusuis congressum sit paratus. Contra degeneres animos timor arguit, *vt grauiter vatum Latinorum princeps.*

PHI-

PHILIPPVS II. REX HISPANIÆ SICILIÆ, ARCHIDVX AVSTRIÆ ET.

GLobus terreus nomina regionum inſcripta habens, & ſectus zodiaco per medium, circa quem alia ſphæra ſtellis repleta eſt ſymbolo adiecto: CVM IOVE. *Cum Ioue in imperij ſocietatem adſcitum neſcio qui Regem ſuum opinati an ominati ſunt*

tisunt. Sumtum videtur symbolum ex euentu simili illi, de quo Maro:

Nocte pluit tota, redeunt spectacula mane,
Diuisum imperium cum Ioue Cæsar habet.

Vel etiam sic: CVM IOVE, hoc est, DEI auxilio, quod Græcis σὺν θεῷ, se perfecturum ea, quæ cogitet.

IDEM.

IDEM.

MAre cum nauiculis, ad ſiniſtram montes cum ſpeculis & arboribus, ſupraq; hæc nubes, in qua Sol humana ſpecie bigis inſiſtens, tractis à quatuor equis, & circa Solis ſplendorem corona regia, lemmate hoc appoſito: IAM ILLVSTRABIT OMNIA. *Hoc*

ſcito

ſcito myſta orbis terrarum imperium, & cum eo gloriam Orbe toto vix definiendam ſibi pollicetur.

Sol præter alia, quæ denotat, *apud Perſas* ſignificabat *eum, penes quem ſumma eſſet imperij maieſtas.*

IDEM.

IDEM.

COrona regia magna, cui duo ſceptra decuſſatim tranſmiſſa cũ granato inferius poſito, emblemate addito: TOT ZOPYROS. *Fidem ciuium, & qui à conſilijs ſibi, optat Rex ac ſtipulatur. Deſumptum ex hiſtoria Darij Hyſtaſpis Regis Perſa-*

 rum,

rum, qui cum aliquãdo manu teneret malum punicum, nil se magis optare fassus est; quam vt tot zopyros haberet: quot acinos malum. Sic & Dux ille Græcorum apud Homerum decem Nestores optat, quorũ si habeat copiam, Troiam facile expugnari posse sperat. Et Græcus ille orator ad Nicoclem: σύμβολος ἀγαθὸς χρησιμώτατον καὶ τυραννικώτατον ἁπάντων κτημάτων ἐστίν.

IDEM.

IDEM.

GLobus terrestris, supra quem Pegasus, & supra eum nubecula cum emblemate: NON SVFFICIT ORBIS. *Magni illius Alexandri æmulum pectus, & heroicum planè propositum, qui immenso gloriæ desiderio flagrans,*

Anaxarcho comiti suo ex autoritate Democriti Praeceptoris, innumerabiles esse mundos referenti: Heu me miserum, inquit, nec vno quidem adhuc sum potitus.

IDEM.

IDEM.

HErculis certamen cum virtute & voluptate, in faſtigio mōtis poſita arce cum hemiſtichio: COLIT ARDVA VIRTVS. *Hercules quomodo in diuortio conſtitutus fuerit, commemorat ex antiquis ſcriptoribus orator Romanus. Symbolum autem*

ex Hesiodi de virtutis habitatione carminibus desumtum est:

τῆς ἀρετῆς ἱδρῶτα θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν.

Et *Xenophon* tale de eodem figmentum refert, eum, cum primum pubesceret, exijsse in solitudinem, atque ibi sedentem diu multumque secum dubitasse, cum duas cerneret viás, vnam *voluptatis*, alteram *virtutis*, vtram ingredi præstaret: ac tandem viam virtutis prætulisse voluptati, virtuteq; duce ac magistra vsum.

IDEM

IDEM.

CAtaphractus insidet pegaso, telo chymæram petẽs cum epigraghe: HINC VIGILO. *Per chymæram hostem multiplicem & validum superatum innuit Princeps; seque pro suis regnis in excubijs agere: nec vbi hostilis impetus aliquid interturbet.*

Chymæra laſciuia & *affectus libidinis* fuit ſignificatus, quod *capra*, quę eadem cum chymæra, in libidinem & procacitatem ſit immodicum animal.

PHI.

PHILIPPVS III. REX HISPANIÆ, INDIÆ ET SICILIÆ, &c.

DVo globi, alter cœlestis, alter terrestris cum eiusmodi suprascripto symbolo: ET PATRI ET PATRIÆ. *Mysta horum vno, terrestri videlicet, videtur leges ac consuetudines patrias denotare,*

quas censet æquum esse, vt subijciantur religioni, quæ per alterum globum nempe cælestē designatur. Vel, *profitetur, se ab exilio terrestri cœlestem desiderare patriam; cum omnes hic, siue Reges, siue subditi, exules ac peregrini viuamus.*

IOAN-

IOANNES I. REX PORTVGALLIÆ.

SCorpio aſſeri impoſitus, ſuperque eum cultellus diſſecare eum quaſi volens tali cum inſcriptione: TVTISSIMA IVRES. *Depingitur hoc ſcito hieroglyphice verſutia ac vafricies*

fricies hoſtium; *ſimulq; declaratur*, *quænam ſit optima omnium paciſcendi via. Scorpius* enim *doli* atque *fallaciæ ſignum* eſt Secũdum prouerbium, ἐν παντὶ σκορπίος φρουρεῖ λίθῳ. *Liber conditiones legis* vel ſacra. *Cauda nocendi vim. culter tranſactionem*, qua omnes fraudes & doli ſint abſcindẽdi tollendique, vt pax ſarta tecta maneat.

IOAN-

IOANNES II. REX PORTVGALLIÆ.

ANguis igni impoſita, ex cuius ore linea ducitur ad ſtellam adnexo ſymbolo: QVIS SEPARABIT. *Cæleſtium cum terreſtribus conſociatio eſt intima, atque it per omnes ætheris vis partes, vt coryphæus ille*

ille Poetarum:

—Deum namque ire per omnes
Terrasq; tractusq; maris, cœlumq;
profundum.

Anguis quia toto distentus humi corpore per terram repit, pro *terræ nota* sacra vsurpari consueuit: *funiculus connexionis est signum.*

HEN-

HENRICVS I. REX PORTVGALLIÆ.

PEgaſus alis in cælum tendẽs, & leonem calcãs, tali ſubiecto emblemate: PERENNITAS LAVDIS. *Interpres ſymboli eſt Latius vates:*

——— Munere victor amicum

Prima

Prima tenet, plausuque volat, fremitūque secundo.

Natum est *symbolum* hoc Regi *ex proposito & spe*, qui classe Africam ingressus gloriæ huiuscemodi perennitatē à posteritate sibi fuit policitus. *Pegasus celeritatis* & *famæ* est mysticum significatum; nascitur is ex Medusæ cæde; nam virtus cum terrorem amputauerit, famam gignit. Hæc vero cū producta est, & per hominum ora volitat, Musarum excitat fontem in Parnasso, quod virorum clarorum præclarè gesta Poetis scribendi argumentum suppeditant. *Pegaso leonem calcante* hieroglyphice *notatur*, *nominis celebritatem* ac *gloriæ magnitudinem* perpetuo duraturam *acquiri rebus strenue gestis* ac potētum hostium clade atque victoria.

EMA-

EMANVEL REX PORTV-GALLIÆ.

ORbis terrarum circulo circumdatus, in cuius areæ parte superiori luna ad dextram, Sol ad sinistram collocatus, & inter hos stellæ: in inferiori nauicula super aquas cum inscriptione: PRIMVS CIRCVMDEDISTI ME. *Ter-*

ra κατὰ προσωποποιίαν *introducitur loquens, quasi fateatur, primos fuisse Lusitanos rerum potiente Emanuele, qui classem aliquoties in Indiam circumnauigata Africa misit, eiusque magnam obtinuit partem, classe Oceanum ingressos.*

IOAN-

IOANNES III. REX PORTVGALLIÆ.

PEtra quinque collibus conſtans, in qua erecta crux longa cum noemate ſymbolico: IN HOC SIGNO VINCES. *In cruce Chriſti & auxilio eiuſdem nihil non poſſumus ac vincimus.* Signum enim crucis

(ait quidam ex patribus) à nobis expellit exterminatorem, ſi tamen cor noſtrum Chriſtum habeat inhabitatorem.

SEBASTIANVS POSTHVMVS REX PORTVGALLIÆ.

COncha marina erecta, in cuius infima parte piſcis concluſus, ſupra concham vero Luna exiſtit cum ſtellis adſcripta gnoma ſymbolica: SERENIS CELSA FAVENT. *Fauſti ominis argumentū eſt, quo cum luna augeſcente regni quoq; au-*

mentum videtur præſagire Rex iuuenis, qui dum proferre imperium vellet, vitam cum regno amiſit.

Symbolum inde forte natum, quod prodente illo naturalis hiſtoriæ ſcriptore acutiſſimo conchæ maior ſit cœli ſocietas, quã maris, inde nubilũ trahi colorem, aut pro claritate matutina, ſerenum: adeo enim cœlo gaudent, vt Sole rubeſcant, candoremq; perdant, vt corpus humanum.

CAROLVS REX NEAPOLIS.

RVpes ſciſſa ſerra, ſupra cuius cacumen crux, & ſupra crucem roſa in inter ſpinas enata cum gnoma ſequenti: IN PATIENTIA SVAVITAS. *Res aduerſæ ſunt mater patientiæ, quæ fragrantior roſis fragrantiſsimis. Ita vel ethnicus dixit:*

in omni vita nihil eſt ad laudem illuſtrius, q̃ calamitas ipſa. *Præclare etiã ſuauiſsimus ille Græcæ eccleſiæ Doctor.* ἀνεξικακία ἐςὶ πάντων αἰτία ἀνθρώποις τῶν ἀγαθῶν, ὥσπερ εἰς τινα εὔδιον λιμένα ὁρμίζουσα τὴν ψυχήν.

Serra maledicentiam innuit, quæ perinde alienam arrodit famam verborum virulentia, vt ſerra dentium acie ſecat. *Roſæ imago ſuauitatem* ſeu *bonum ſignificat, ſed multis malis circumdatum*; vt roſa multis ſpinis circumſepitur, alias vt fere omnes flores decerpti humanæ fragilitatis, aut exiguæ ſubitoque diſparentis iucunditatis eſt ſimulacrum.

HEN-

HENRICVS II. REX PORTVGALLIÆ VLTIMVS.

NAuis oneraria cum expanſis velis in mari, cui alludit delphinus hac addita epigraphe : VBER ET TVBER. *Symbolum hoc qui recte percipere, ſenſumque penitiorem perſpicere auet, hiſtoriam Regis probe notam habeat oportet. Ad annales igitur*

abi, quisquis hic hospes. Innuit autem, *nisi omnia fallunt: regni, ad quod suscipiendum tum vocabatur, vbertatem quidem & opimas opes, sed coniunctam cum pari vel regnandi difficultate, vel, quæ Regibus expectanda semper, periculorum magnitudine.*

LVDO-

LVDOVICVS ANDEGAVEN. REX NEAPOLIS.

MAnus è nube demiſſa, librans lancem æquabiliter, gnoma ſupra ſcripta ſymbolica: ÆQVA DVRANT SEMPER. *Denotat regna & ciuitates ſola iuſtiſicia fulciri, ac tanquam vinculo quodam conſtringi.* Nam vt Valentinianus Imp. dicere

dicere ſolitus eſt. τὸν κρατοῦντα ἀπαιτεῖσθαι πρὸ τῶν ἄλλων δικαιοσύνης φροντίζειν *Et Philoſophus*: Politiæ maximæ diſſoluuntur propter iuſti tranſgreſſionem.

Trutinam virgo læua manu tenens æqualiter libratam; dextera faſces *cum alligata ſecuri* Romanis *iuſticiæ & æquitatis* ſimulacrum fuit: Quo indicatum, merita vnicuique præmia & pœnas ex æquitatis lege eſſe diſtribuendas.

FRIDERICVS NEAPOLIS ET SICILIÆ REX.

LIbervetus igni impositus, ac supra ignem corona tali vtens epigraphe: RECEDANT VETERA. *Rex antiquitatis studiosus Atheniensis illius similis videri vult: qui cuiusdam librum, quod de Dijs parum diuina*

uina scripsisset, igni tradidit, exußitq́; atque eo facto errores veteres damnauit. Vel, *significat, se nuncium remittere veteribus simultatibus & odijs: Aliter diuinet Oedipus.*

VALENS

VALENS RENATVS SICILIÆ REX

BOs decoratus insignibus Regis appositis verbis: PAS A PAS, *Figurat Mysta, quod quemadmodum bos tarde incedens longissimum conficit iter: ita se bonam alere spem, maiores adhuc honores pedetentim*

tentim consequendi, omnibus difficultatibus superatis. *Innuitur etiam, tum in alijs omnibus, tum maxime in capiendis consiliis nil esse pestilentius præcipitantia.*

Nam vt Græcus senarius habet:

προπέτεια πολλοῖς ἐστιν αἰτία κακῶν.

Sic iudicii grauissimi Roman. historiographus. *Multos etiam bonos festinatio pessumdedit, qui spretis, quæ tarda cum securitate, præmatura vel cum exitio properant.*

CARO-

CAROLVS BORBONIVS NAVARRÆ REX.

PAllas gladium & palmā vtraq; manu tenens cum hac inſcriptione: REQVIES HÆC CERTA LABORVM. *Docetur & pacis & belli tempore modum ſeruandum. Vt enim alil i,ita & in ciuili ad-*

ministratione modus tenendus est:

Quem vltra citraque nequit consistere rectum.

Cui accedit & illud:

Nil est tam præclarum, tamque magnificum, quod nõ moderatione temperari desideret.

Vel innuit, belli finem esse pacem. Nam omne bellum suscipitur pacis causa, & pace finitur, atque ita requies est laborum bellicorum.

Palladem armatam finxerunt veteres, vt indicarent, *armis circumspecte ac prudenter vtendum*, siquidem *palmam*, quæ *victoriæ signum*, vt gladius belli, est, lubeat adipisci.

IOANNES I. BORBONIVS NAVARRÆ REX.

NAuis è nauali erumpens cum epigraphe: SVB SOLE SVB VMBRA VIRENS. *Significatur hoc scito: virum bonum esse* τετράγωνον, *nec in lætis tumidum, nec in tristibus timidum.*

Rectè enim Tragicus Græcus:

οὐ βιαστέον τύχην : καὶ οἰστέον τὴν τύχην.

Et Lyricus Romanus:

Sperat infeſtis ; metuit ſecundis
Alteram ſortem bene præparatum
Pectus.

IOANNES II. BORBONIVS NAVARRÆ REX.

DVæ vrnæ ollæve, vna ignem efflãs, altera aquam effundẽs tali adſcripta gnome: PAR OBITVS. *Dauid Rex & pſaltes huc vocandus ad declarandum:* Stultus & ſapiens, inquit, peribit.

Cordatè etiam Ethnicus ille:

Quicquid habet ortus, finem timet, ibimus omnes,
Ibimus, immenſis vrnam quatit Æacus vmbris.

Vel: *Contraria duo immoderata conſiſtere ſimul non poſſe, parique obitu tolli; vt pugnantia elementa aqua & ignis ſimul ſunt effuſa in interitum.*

HEN-

HENRICVS I. BORBONIVS NAVARRÆ REX.

SCapha parua ſine clauo, ſine velis, remis, remige, in mari fluctuans, & ſtellæ vrſæ minoris ſuper eam cum polo arctico, hoc ſymbolo appoſito: QVO FATA TRAHVNT. *Naui*

Respublica & regni administratio haud dubie designatur: hanc se diuinæ curæ committere Princeps innuit. Prouidentia enim Dei omnia gubernantur, qua & mũdus administratur, & rebus humanis consulitur, nec solum vniuersis, verum etiam singulis. Maxime vero ea in mũdo imperia constituuntur atque conseruantur.

HENRICVS II. BORBONIVS NAVARRÆ REX.

CAluaria mortis, ſupra quam anguis ſymbolo addito emblematico; TE NVNQVAM TIMVI *Vox eſt vere & maſcula, & regia, qua præſefert animi etiam in morte adeunda præſentiam Chriſtia-*

nam. *Quippe vt pius quidam Germanorum Principum symboli loco habuit*: Non timet mortem, qui vitam sperat. *Sic & Seneca.*

Tam stultus est, qui mortem timet, quam qui senectutem. Et Sophocles:

ὅστις βροτῶν τὸν θάνατον ὀῤῥωδεῖ λίαν, μωρὸς πέφυκε.

Caluaria antiqui *mortis imaginem* exhibuerunt. Ideo Ægyptij in conuiuijs eam proponere consueuerunt, vt contuentes eam conuiuæ mortalitatis cōmunis essent inter epulandum memores.

GVILHELMVS I. REX ANGLIÆ.

LEo erectus, qui petitur tormento bellico, & ab vtraque eius parte hasta, gnoma apposita symbolica: FORTITER RESISTENDVM. *Innuit Rex animosus, leonem sæpe per media tela imper-*

imperterritum ruere: sic quoq; se hostium multitudine non consternatum regnum, cuius successor & hæres erat ab Eduardo III. constitutus, deuicto Haroldo, qui id occupauerat, sibi subiecisse. Animalis itaque cordati imagine forte Regis etiam pectus denotatur.

HEN-

HENRICVS I. REX ANGLIÆ.

SCala cum inſcriptione: PER GRADVS VELOX. *Quicquid ordine ac conſiderate fit, id demum & rectè & fructuoſe fit: contra præpropera feſtinatio nunquam non damnum peperit. In hanc ſententiam facit illud*

Philo-

Philosophi: ταχέως ἐπιτελέσεις, ἂν μὴ πάντα πράττειν ἅμα βούλῃ, ἀλλὰ πρότερον τὸ πρῶτον, ἔπειτα τὸ ἑξῆς.

HEN-

HENRICVS II. REX ANGLIÆ.

ANchora erecta cum lemmate: FATA VIAM INVENIENT. *Sensus huius symboli nulli obscurus: in rebus nempe dubijs ac desperatis spem in* Iehoua *unico sospitatore omnium figendam. Nam ut Linus*

Linus vetuſtiſſimorum Poetarum vere diuinus monet:

ἔλπεσθαι χρὴ πάντ᾽, ἐπεὶ οὐκ ἔστ᾽ οὐδὲν ἄελπτον
ῥᾴδια πάντα θεῷ τελέσαι, καὶ ἀνήνυτον οὐδέν.

EDV.

EDVARDVS I. REX ANGLIÆ ET HYBERNIÆ.

CAuea adiecto symbolo: HINC FORTIVS IBO. *Respicit Rex ad carcerem suum, in quem cum patre Henrico & Richardo patruo à proceribus Angliæ in prælio ad Liuisium commisso captus, coniectus est. Ex quo*

elapsus recollectis viribus coniuratos bello adortus ad Eueshamum Simonem Montfortium cum aliis occidit, sicque patrem & patruum libertati pie restituit.

EDVAR-

EDVARDVS II. REX ANGLIÆ, ET HYBERNIÆ.

TEla aranearum cum inſcriptione: ARDENTIOR IBO. *Videtur Rex animoſitatem ſuam, vel animi præſentiam figurare hoc modo, vti telis araneorum facile perrumpunt grandiora inſecta: ita ſe hoſtium telas & tela, hoc eſt, inſidias & molimina perruptu-*

 rum

rum. Vel *significatur legum anomalia, de qua Anacharsidis dicterium satis notum. Vnde Satyricus:*

Dat veniam coruis, vexat censura columbas.

EDVAR-

EDVARDVS III. REX ANGLIÆ FRANCIÆ ET HYBERNIÆ.

BAlæna colludens cum piſciculis cũ noemate ſymbolico: ASSENTATIONE MORIOR. *Balænam ferunt piſces iuxta ſe natantes ludibũdam deuorare, tandẽque piſcatoribus prædam fieri: Sic quoq; Principes, qui aſſentatoribus ſe faciles præbent,*

ipsis in prædam cedunt. Recte igitur ex sapientibus quidam rogatus, ecqua bestia omnium maxime noxia foret? τῶν μὲν ἀγρίων ὁ τύραννος, τῶν δὲ ἡμέρων ὁ κόλαξ respondit. Et Antisthenes, satius esse, inquit, incidere ἐς κόρακας ἢ κόλακας. Corui enim non nisi mortuos, adulatores vero etiam viuos deuorant.

RICHARDVS II. REX ANGLIÆ, FRANCIÆ ET HYBERNIÆ.

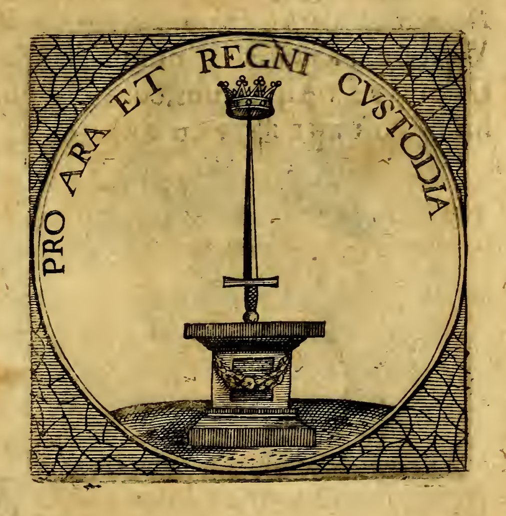
Serpēs ſpinis circumuolutus cęlũ intuetur lauro cinctus ouali forma ſupra corona poſita ſubiecto ſymbolo: REGIS VICTORIÆ AVT VIRTVTIBVS. *Obe-*

dientia & maiestas regia fundatur tum in felici bellorum successu & victoriys, tum in virtutum heroicarum magmentis.

Corona regnum metonymice, *serpens Sapientiæ, laurus victoriæ* figura. Serpens preter ea animal motu varium est, & ad defensionem paratum, quodq; hostem probe vlcisci potest & nouit. Recte igitur Philosophus in Ethicis: τῆς ἀρετῆς ἆθλον ἡ τιμῆ, καὶ ἀπονέμεται τοῖς ἀγαθοῖς.

HEN-

HENRICVS IV. ANGLIÆ FRANCIÆ ET HYBERNIÆ REX.

ARa, cui ensis erectus impositus est, supra quem corona cum symbolo: PRO ARA ET REGIS CVSTODIA. *Officium magistratus mystice hic proponitur; quod est Dei inprimis gloriam, & ab hac ciuium s-*

salutem tueri, conseruare, propagare. Viderunt hoc vel ethnici, vnde & Romanorum historiographus: *Pro aris focisq; & Deum templis, ac solo, in quo nati, dimicandũ.* Vidit item à sapientiæ nomine laudatissimus REX Alphonsus, cuius symbolum: PRO LEGE ET PRO GREGE.

HEN-

HENRICVS V. ANGLIÆ, FRANCIÆ ET HYBERNIÆ REX.

AQuila corollam mordicus tenens addito lemmate: IMPERII SPES ALTA FVTVRI. *Aquila rostro corollam à Ioue acceptam in spem consequendi regni Galliæ offert omine bono. Victis enim aliquot cladibus Gallis, multisque*

vrbibus

vrbibus Normãdiæ captis, fœdere ſibi adiũcto Philip. Burgũdiæ Ducẽ, paternæ necis vlciſcẽdæ auido Frãciæ Rex Carolo Delphino excluſo Threcis in Campania conſtitutus, ac Pariſiis coronatus fuit.

Corollæ brabæa erant pro inſignibus facinoribus dari conſueta. Fiebant autẽ pro factorũ differẽtia ex aliis atq; aliis *arborũ folijs, herbis*, atq; *floribus*. Triumphãtibus *laurea*; *quernea* iis, qui ciuem ſeruaſſent; *oleagina* vero victoribus in certaminibus gymnicis imponebatur. Erat pręterea, quæ *ex roſis ac floribus* contexebatur, hilaritatis & læticiæ ſignum. Nam veteres conuiuia agitantes eiuſmodi fertis ſeu corollis ſe ornare cõſuerunt, more inde orto, quod faſcia tanquam diademate frontem cingerẽt ſtrictius, ad largius bibendum ſine valẽtudinis incommodo, vt à vino vapores aſcendentes minus cerebrum læderent ac infeſtarent.

HEN-

HENRICVS VII. ANGLIÆ, FRANCIÆ ET HYBERNIÆ Rex.

GRus globo insistens, vno pede lapidem tollit cũ gnoma sacra: NON DORMIT QVI CVSTODIT. *Symbolum interpretatur Rex & psaltes:* Non dormit, aut dormitat custos Israelis. *Et apud Euangelicum*

licum Prophetam ipse Iohoua inquit. Cum transibis per aquas, tibi adsum, & per flumina, ne inundent te: cum ambulas per ignem, non vreris, & flamma non incedit te. Quod si dicat filia Sion, dereliquit me Iehoua & dominus est oblitus mei: an obliuisci potest mulier fœtus sui: vt non misereatur filii vteri sui? Etiam si hæ obliuisci possint: tamen ego non obliuiscar tui. En in manibus signaui te. Parallelas huiusmodi sententias inuenias in sacris passim.

De gruum natura iam ante.

HEN-

HENRICVS VIII. ANGLIÆ, FRANCIÆ ET HYBERNIÆ REX.

CAtaracta ſex trabibus conſtans cum corona regia catenulis incluſa, & tali epigraphe : SECVRITAS ALTERA. *Figuratur ſymbolo hoc, non ab vno, ſed pluribus ſubſidijs Regem pendere : id quod omnibus ſalutariter impera-*

imperaturis circumſpecte eſt curandum.

Cataractæ vſus in arcium oppidorumque portis ad ſecuritatẽ aduerſus tuentes hoſtes notus eſt. Eiuſmodi ferream cratem Romæ factam fuiſſe auctor eſt Appianus, cum inter Marium & Syllam ciuili diſſidio exorto Romanorum res eſſent turbatę. Quo obſtaculo, Carboniana factio à Sylla fuit repreſſa, dum conaretur per portam Collinam irruptionem facere. Quo demiſſo, nonnulli ex Senatoribus, & qui ſe in Carbonianam libertatem adſeruerunt, oppreſſi ſunt. Inde *Henricus Rex per cataractam denotauit ſecundum Deum ſecuritatem ſibi in ſubditorum ſuorum beneuolentia* eſſe collocatam.

IDEM.

IDEM.

ROsa, cui imminet corona cum inscriptione: RVTILANS ROSA SINE SPINA *Præsefert hoc symbolo Rex, omnibus exclusis, vel æmulis, vel gentilibus, se solum rerum potiri, clauumque regni vtiliter citra odium moderari.*

Rosa rubra Lancastriensis familiæ insigne, dissidio inter eam & Eboracensem orto, cuius alba rosa gestamen erat, spinis tum carere cæpit, gentilibus atque æmulis, qui spinarum instar rosam coronatam pupugissent, per connubium Henrici Octaui Regis cum Elisabetha filia Eduardi Quarti familiæ Eboracensis.

IACO-

IACOBVS ANGLIÆ, GALLIÆ SCOTIÆ, ET HYBERNIÆ REX.

GLadius, ſupra quem corona, cum inſcriptione: PRO ME SIME-REOR IN ME. *Ex hiſtoriÿs natum. Traianum Principem ſapientem præfecto prætorio gladium diſtrictũ tradidiſſe ferũt; additis his:*

Hoc gladio pro me vtere, si rectè impero, sin minus, in me. *Vel*, vt alij *cordatè Regem loquentem introducere volunt: Pro me, si mereor in me, subaudi gladio vsurus sum.* Id quod argutius ne an acutius sit, prudentioribus iudicandum relinquitur.

IDEM.

CArduus ſuperaddita epigraphe: NEMO ME IMPVNE LACESSET. *Innuit, neminem ſe laceſſiturum, neminem quoq; laceſſentem impune laturum.* Sicuti enim carduus, niſi declines, pungit & lædit: ſic princeps iniuſtè laceſſitus iu-

 ſtè re-

ſtè repellit ſe pungentes & lædentes.
Hoc enim natura ipſa omnibus & gentibus & brutis præſcripſit: vt omnem ſemper vim, quacunque ope poſſent, à corpore, à capite, à vita ſua propulſarent: quid ni & REX, *paſtorq́ populi*, quẽadmodum ſcite Homerus indigitat, *iniuriam à ſuo grege* & ciuibus?

IACOBVS I. STVARTVS REX SCOTIÆ.

COrona humi posita, supra quam gladi⁹ & crux adnexa gnoma PRO LEGE ET PRO GREGE. *Innuitur, Regis esse officiũ religionis sinceritatẽ conseruare, ac subditos à violẽtia atq; iniuria omni à domesticis*

externiſue hoſtibus illata tueri. Vel etiam ſic, *Regem pro lege crucem, pro grege gladiū*: quarum illa pietatis, hic iuſtitiæ inſigne vſurpaturum ſuſcepturumue figurat. Nec enim pietas à iuſticia diſſocianda, nec contra.

ROBERTVS STVARTVS REX SCOTIÆ.

SPhæra mundi ſupra poſita corona, & ſupra eam ſtellæ tali cum ſymbolo: VANITAS VANITATVM ET OMNIA VANITAS. *Agnouit hic Rex, quod agnoſcere omnes debemus, vita humana etiam fe-*

licissimæ, qualis Regum iudicatur, infelicitatem ac fragilitatem. Desumta est symboli epigraphe ex Sapientissimi illius Regum diuerbio, quod in Ecclesiaste scriptum reliquit.

IACO-

IACOBVS II. STVARTVS REX SCOTIÆ.

BAlęna tubos habẽs in frõte, ex quib. nimbos efflat, quã pisciculus quidã in vada pręcipitẽ affectatur, iã iamq; ꝑuertit tali epigraphe: VRGET MAIORA. *Etiam paruus sæpe magna vincit, & in leuis*

leuis armaturæ milite est, vt cataphractum iuuet seruetq́. Paruus etiam sępe hostis magnum profligauit & strauit. Vnde elegiographus:

Sæpe necat morsu spaciosum vipera taurum,
A cane non magno sæpe tenetur aper.

Refertur apologus non inelegans de scarabæo, qui aliquando spretus ab aquila cœpit de vindicta quoquo modo sumēda cogitare. Peruestigauit igitur, vbi nam aquila nidum collocasset, atrepsit, & oua simili odio deiecit. Aquila cum sæpius domicilium mutasset, neq; quicquam proficeret, Iouem patronum adijt, calamitatem suā ei exponit. Is iubet, vt suo in gremio ponat oua, vel isthic in tuto futura. Et huc per vestes lacinias sinusque petrepsit pertinax scarabæus, haudquaquam sentiente Iove. Deinde vbi videt oua commoueri Iupiter, neque satis animaduertit vnde, territus rei nouitate excusso gremio in terram deiecit. Quo monemur, nem nem quantumuis pusillum contemnendum; est enim cuique rei sua ira, & muscæ sua bilis.

IACO-

IACOBVS IV. STVARTVS REX SCOTIÆ.

C Orona in cuſpide, quam vndique tempeſtates impetunt cum inſcriptione: STAT ADHVC. *Hieroglyphicè Rex fortunam ſuam variam depingit, & hæredi ſuo regnum, quod tam ab externis quàm dome-*

domesticis hostibus infestabatur; omine sane felici ac veraci promittit.

FRI-

FRIDERICVS DANIÆ NORVEGIÆ SELAND. GOTHOR. REX.

FOrtuna in pila volubili ſtans & velũ vibrans cum inſcriptione: FEDELTA E COSA RARA. *Innuitur hoc lemmate hominum leuitas; qui quemadmodum vento circumagitatur velum: ſic illi animum,*

quo

quo res secundæ inclinant. Elegāter igitur eloquentiæ Princeps. *Firmamentum stabilitatis constantiæque eius, quàm in amicitia quærimus, fides est, nihil enim est stabile, quod infidum est.*

CHRI-

CHRISTIERNVS SECVNDVS DANIÆ NORVEGIÆ, SELANDIÆ, Gotth. Rex.

AQuila draconem vnguibus tenens cum inſcriptione: DIMICANDVM: *Notat Rex aliquem hoſtium, quo cum bellum ſit fortiter gerendum.* Vere enim Tullius:

Duo ſunt decertãdi genera, vnum per diſceptationem, alterum per vim. Cũque illud proprium ſit hominis, illud beluarum, confugiendum ad proſtremum, ſi non licet vti ſuperiori.

Draconem dæmonis eiuſque complicũ & aſſeclarum hominum *impiorum ſignum* eſſe ex ſcriptura euidens eſt. Sed & *voluptuoſa* & *libidinoſa procacitas* per eum ſignificata fuit.

CHRI-

CHRISTIANVS QVARTVS DANIÆ, NORVEGIÆ, VANDAL. Gotthor. Rex.

ELephas turrim geſtãs cũ viris armatis, exerto vexillo addita inſcriptione: REGNA FIRMAT PIETAS. *Non tam in militum auxilio, aut elephantum robore, quam in timore IEHOVÆ præſidium*

eſt: & eſſe debet Regibus atque regnis, id quod ſymbolo hoc & emblemate Rex monet. Et certe vt omnium virtutum, ſic & regnorum fundamentum eſt Pietas.

ERI-

ERICVS XIV. SVECIÆ, GOTHORVM ET VANDALORVM Rex.

MAre in duas terras, & sceptrum è cœlo vel sole dependet per nubes cum inscriptione: DEVS DAT CVI VVLT: *Vt omnia, sic inprimis imperia cœlitus*

dantur iuxta Prophetæ oraculum: Deus mutat tempora & tempeſtates : transfert Reges & conſtituit Reges. *Hinc & Sapientia illa Dei*: Per me, inquit, Reges regnant & Principes decernunt iuſticiã: per me Principes dominãtur, & omnes iudices terræ. *Rectius ſymbolum intelliget, cui hiſtoria vitæ Regis lecta.*

IOAN-

IOANNES III. SVECORVM, VANDALORVM GOTHORVM Rex.

QVinq; ſagittæ in medio colligatę cũ inſcriptione. NEC QVICQVAM NISI EMISISSEM. *Martia Regis vox, arma ſpirantis & indicantis, fruſtra ſagittas colliga-*

 tas,

tas, ac in pharetram reconditas asseruari, nisi necessitate vrgente in hostes emittantur.

CASI-

CASIMIRVS REX POLONIÆ
MAGNVS DVX LITVANIÆ &C.

PAlma aduerſus pondera exſurgens, quam mundi machina premit, & ſupra machinã mulier nuda ſtans cũ inſcriptione: ADVERSVS PONDERA SVRGO *Senſus ſymboli huius perſpicuus cuiuis patet. Vt* enim *palma, quo magis premitur, eo*

 altius

altius sese erigit: ita vir fortis nullis aduersis succumbet, sed semper contra audentior ibit, vt recte quidam:

Nititur in pondus palma, & consurgit in arcum,
Quo magis & premitur, hoc mage tollit onus.

De *palma Aristoteles, Plutarchus, & Plinius* referunt, si super eius arboris lignũ magnum & quantumuis pondus imponatur, eam non deorsum inflecti, sed aduersus id consurgere, ac sursum incuruari. Hinc *per eam victoria fuit denotata* non oratione tantum, sed pictura etiam, quam antiqui nummi videndam exhibent. *Eadem* arbor, vt *singulorum piorum, ita & Ecclesiæ* his in terris militantis luculentum est *signum*. Nam quo illam Tyranni infestius oppugnant: eo latius & altius surgit. Inde anonymi versus:

Fortius vt duro surgit sub pondere palma:
Sic magis accrescit duris Ecclesia rebus.

IDEM.

IDEM.

PYramis lateritia cum ianua & Sole in ſummitate adiecto ſymbolo: SIC IMMORTALIS ERO. *Rex hoc videtur myſtice deſignare: ſe cæleſtem beatitatem ſibi à CHRISTO tanquam fundamento ac fulcimento ſalutis polliceri.*

Pyrami-

Pyramides ab *Aegyptiis Regum ſepulcris impoſitæ* olim fuerunt, quæ in hodiernũ etiam nũ diem extant. *Sol* quod omnis luminis in mundo hoc ſublunari fons ſit, & efficaciſſime vi caloris ſui operando ad rerum generationem plurimum conferat, vnuſque ſit *Dei*, qui vnus, bonus, atq; lumen ipſum eſt, conſtitutus fuit *character*. Ideoq; Perſæ reliqua turba Deorum deiecta, Solem duntaxat Dei loco coluerunt, quod vni Soli vix mundus ſufficeret. Vnde etiam iidem *Perſæ per Solem eum indicabant, apud quem ſumma eſſet imperij* maieſtas, quem ſingulari quodam modo eiuſdem lumine perfundi arbitrabantur.

SIGIS-

SIGISMVNDVS I. REX POLONIÆ MAGNVS DVX LITVANIÆ &C.

CRanium, cui liber ſubiectus, ex capite autem lampas elucet, cum addito ſymbolo: PRAVVO ZYVVE CHCE, quod Latine ſic: ius viuentem poſcit, vel

vel omne viuens. *Quamuis, si verũ dicendum, in biuio hic est animi cogitatio: tamẽ neq́ à vero fors aberrarit quispiam, si ita interpretetur:* Regẽ monere hoc symbolo quẽuis mortaliũ, vt mature se ad mortẽ paret. Nam iudicium quemlibet manere viuentium, idq; certissimum & grauissimum.

Lampade vita humana typice fuit adumbrata, *vitali humore,* qui caloris est ad vitæ conseruationem pabulum, *per oleũ,* quo lumen nutritur, significato. Vtque lampas nutrimento absumto extinguitur: ita deficiente radicali humido calor & corpus extinguitur. Inde apud Euripidem sæpius vitam relicturi dixerunt: *χαῖρε φίλον φῶς. Liber* vt eius *memores simus* vel parænesium sacrarum monitu inculcat: *Cranium* vitę exitum, & consequens denotat.

IDEM

IDEM.

AQuila colli insistẽs, Solemq; obtutu recto inspiciẽs cum inscriptione: PERFERO. *Haud indecorem se aut degenerem à maioribus futurum generosa Regis indoles heroice promittit.* Explicat symbolum eleganti carmine Poeta, quod subiicere visum:

Paruos

Paruos non aquilis fas est educere fœtus,
Ante fidem Solis indiciumq; poli.
Nam pater excusso saliit cum germine proles:
Ouaque maternus rupit hiulca tepor:
Protinus implumes conuertit ad æthera nidos,
Et recto flammas imperat ore pati.
Consulit ardentes radios, & luce magistra
Naturam, vires ingeniumq; probat.
Degeneres refugos torsit qui lumine visus,
Vnguibus hunc sæuis ira paterna ferit.
Exploratores oculis qui pertulit ignes,
Sustinuitq; acie nobiliore diem:
Nutritur, volucrumq; potēs, & fulminis hæres
Gesturus summo tela trisulca Ioui.

SIGISMVNDVS AVGVSTVS REX POLONIÆ, MAGNVS DVX Lituaniæ, &c.

QVatuor fulgura, in quorum medio aquila roſtro tenens palmæ ramũ, appoſito lemmate: IOVIS SACER. *Docet optimus Rex ſymbolice : ſe & hoſtem, vt-*

ut ab armis instructum nil expauescere: & pacis, si altera pars velit, studiosum perinde esse. Fulgura belli; *palmæ* ramus *pacis argumentum. Aquila* autem *ab* eiusmodi *tempestatibus tuta*, quæ cum imperij & regni, tũ etiã felicitatis ac victoriæ cœlitus missæ manifestum dedisse augurium existimatur. Quod Midæ, Tarquinij, Octauiani, Aureliani, & aliorum Regum ac Principum exemplis notum.

STEPHANVS BATHOREVS REX POLONIÆ, MAGNVS DVX Lituaniæ, &c.

QVinq; papauerum capita inferius colligata,& ſuper ea corona clauſa tali cum noemate: NON PER DORMIRE. *Symboli interpres eſt Poetarum Græcorum* princeps: οὐ χρὴ πάννυχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα.

ἀνδρα. Turpe enim est, Principem, cui populi subiecti sunt, quemq; publicæ salutis dies noctesq; satagere decet, noctes dormitãdo traducere totas. Hinc *ne expecta*, inquit Rom. historiographus: *nil agenti in sinum de cælo deuolutu- ram victoriam aut fortunam esse.*

IDEM.

IDEM.

PAlma, ex cuius altera parte insidet trunco vir coronatus plorabundus armis abiectis; ex altera parte fœmina manibus post tergum reuincta, & puer plangens euellensq; capillos cum huiusmodi epigraphe: LIVONIA POLO-

CIAQVE RECEPT. *Ad imitationem nummorum Vespasiani ac Titi Impp. Romanorum, qui Iudæa & alijs prouincijs captis simili interpretatione vsi sunt, numus signatus est victoria ex Moscorum Principe reportata, Liuoniaq; ac Polocia regno Poloniæ restituta.*

SIGIS-

SIGISMVNDVS III. REX POLONIÆ ET SVECIÆ MAGNVS Dux Lituaniæ, &c.

GLadius vibratus tali adiuncta epigraphe: PRO IVRE ET POPVLO. *Numus hic cusus est in coronatione Regis, quo tanquam symbolo animum erga regnum præsentem ac constantem ostendere ac*

declarare voluit. Hoc enim Regis munus, iura regni & populi incolumitatem tueri, vt alibi dictum: *Salus populi suprema lex esto.*

IDEM.

IDEM.

DVæ palmæ ſupra flumen ſeſe inuicem acclinantes cum hac inſcriptione: AMOR DISTANTIA IVNGIT. *Signatum eſt numiſma hoc miſſile in nuptijs Regis vt epigraphe indicat, amore mutuo & coniugali Regem atq; Auſtriacam illam Heroinam*

rorum consociatos esse, nil impediente locorum intercapedine.

IDEM

IDEM.

INsignia domus Austriacæ, supra quę à dextris aquila Imperij, à sinistris vero aquila regni Poloniæ imminet hac apposita epigraphe: POST ANIMOS SOCIASSE IVVABIT. *Post dissidiũ in diuortio sententiarũ Ordinũ regni Poloniæ*

Poloniæ de Sigismundo Sueciæ Principe ac Maximiliano Austriæ Archiduce animos coniunctos interueniente matrimonio numisma cum lemmate indicat, quod eodem tempore, quo & prius in manus atque oculos hominum peruenit.

IDEM.

IDEM.

TRes corollæ funiculo colligatæ, in quarum superiori inscriptum COELITVS: ex inferioribus ad dextram: SVBLIMIA: ad sinistram: DANTVR. *Scitum hoc est cælestium monumentis literarum desumtum. Testantur enim tum veteris*

tum

tum noui Instrumenti libri, diuina prudentiâ vt mundum vniuersum gubernari: sic & regna & Reges non tam electione humana, quã voluntate diuina dari. Per me, inquit IEHOVA; Reges regnant, & Principes decernunt Iustitiam: per me Principes dominantur, & omnes iudices terræ. Per *corollas* tres fortè *trium regnorum* spem præfigurat.

IDEM.

IDEM.

DVæ fœminæ, quarum altera capiti impoſitam nauim, manu erigens tridentem, effundensque vtrem, delphino circum pedes ſe voluente: altera palā dextra, cornucopiæ & mergitē ſi-niſtra gerēs, arce capiti impoſita, gno-

me

me ſymbolica adnexa: CRESCIT GEMINATIS GLORIA CVRIS. *Hieroglyphicè denotat* REX, *ſe & maris, & terræ, hoc eſt, regnorum Sueciæ Poloniæq́; potentem eſſe, ac proinde ſibi pro vtroq́; regno diligenter excubandum, cum* ——— Profectò nil ſit

Æque difficile, ac bene imperare.
O munus graue Principum bonorum.

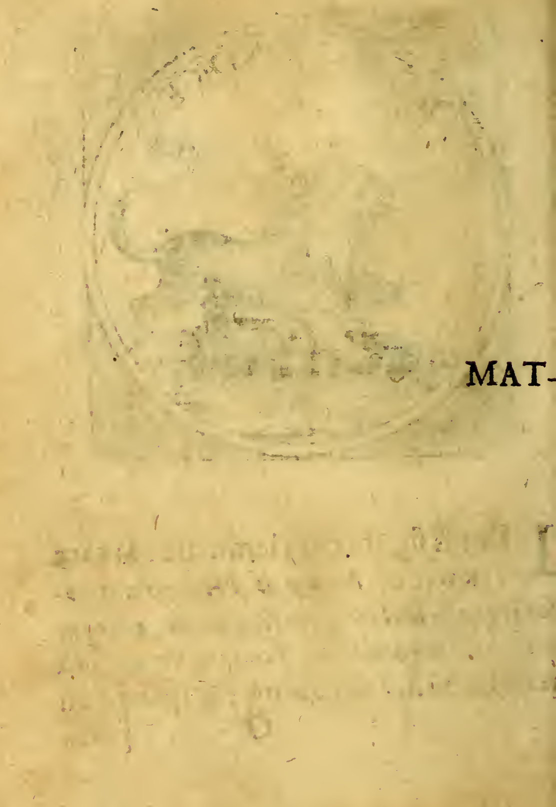
VLA-

VLADISLAVS POLONIÆ ET VNGARIÆ REX.

LEonis figura cum lemmate: ME ME VINDICE. *Promittit Princeps animoſus regno ſecuritatem, defenſionem, adeoque priſtinam dignitatem.* Vtinam verè. Sed ita Heroum ſunt animi; & quod non

perficitur præclare patratum, laudari tamen meretur animose cogitatum.

MAT-

MATTHIAS CORVINVS REX VNGARIÆ.

ANnulus aureus aſſeri directè impoſitus, cōprehendens adamantē acuminatū, cui ſtella maiuſcula ex interſtitio ſuprapoſita tali cū epigraphe: DVRAT ET LVCET. *Figurat Rex, ſe & imperare,*

penetrare, & superare per aduersa, per acuta atque robusta quæuis. Splēdet enim virtus semper, neq; illis sordibus siue aduersis obsolescit; atq; in tempestate siue quieta est, lucetque in tenebris.

Adamas, quia eius est duritiei & indomiti roboris, vt nō solum nullo posset teri aut tundi instrumento, sed etiam vim ignis illæsus perferat: inde *pro animi fortitudine*, firmoque animi proposito est acceptus, & vniuerse omnia *dura* & *implacabilia* eius gemmæ, quam ideo indomitam dixerunt, nomine fuerunt denotata.

VLA-

VLADISLAVS VNGARIÆ ET BOEMIÆ REX.

PYramis, ad cuius apicem ſertum alligatum eſt, & in medio eius homūcio coronatus alatusq́; repens, aſcenſurus ad ſummitatem eius cum emblemate: VEL SIC ENITAR. *Generoſa*

regni & dominatus amplificandi cupiditas generosissimo cuique animo insita est. Pyramis arduum quiddam & perfectũ denotat: sertum victoriæ præmium: *homuncio cũ corona & alis virtutis conatus & animi generosi impetus* est symbolum, qui nihil non potest. Vel innuit: *se etsi vndiquaq; hostiliter impetatur, tamen Deo fauente palmam obtenturum.* Suetonius memorat M. Saluium Ottonem tanta flagrasse regni cupiditate, vt non dissimularit, se nisi Principem stare non posse: nilque referre, ab hoste in acie, an in foro sub creditoribus caderet.

LVDO-

LVDOVICVS II. VNGARIÆ. ET BOEMIÆ REX.

IGnis, quem desuper è nubibus sufflat vetus cum epigraphe: CONTRARIA IVVANT. *Hoc innuere Rex videtur, etiam res aduersas, quæ minimè iuuare videntur: tamen multis multoties prodesse.*

De pijs non eſt, quod probetur. Popilio ethnico ethnicus ipſe Tullius literis proditum reliquit: *In omni vita nil ei ad laudem illuſtrius fuiſſe, quàm calamitatem ipſam.*

Ignis calor, quamuis *venti frigori ſit cõtrarius*, huius tamen flatu excitatur, fitque vehemẽtior & maior. Inde natum hieroglyphicum, *rerum aduerſarum ſenſum patiẽtiam atq; animi magnitudinem* incrementa ſubinde maiora capere.

IOAN-

IOANNES COMES SCEPVSIVS REX VNGARIÆ.

LVpa, ſupra quam corona cum inſcriptione: SVA ALIENAQVE PIGNORA NVTRIT. *Figuratè autor ſymboli præ ſe hoc fert, nulla ſe* προσωποληψίᾳ *vſurum: ſed in omnes perinde beneficum ac beneuo-*

lum futurum. Vel quod apud Maronem Regina:

Tros Tyriusq́; mihi nullo diſcrimine agetur. *Lupa* nutritos *Romulum & Remum* ſcriptores Romani memoria prodiderunt: pulcre inde, qui fœtus alienos esset nutriuiſſet, dictus Lupa.

RODOL-

RODOLPHVS I. REX BOEMIÆ DVX AVSTRIÆ.

GAllus in lituo diſplodens guttur, & ipſo cantu ſonorus cum parænetico emblemate: CVRA VIGILA. *Officij regij imago proponitur. Vigilãs anima eſt gallus gallinaceꝰ, ſuiq; gregis cuſtos diligẽs, quẽ*

ab alio

ab alio gallo inuadi non vult: Ita & Rex pro suis excubet, inque eorum salutem vel noctes insomnes ducat. Vigilandum enim in officio cuiuis est, nec opus Domini, cui quisq; præfectus, fraudulenter faciendum.

IOAN-

IOANNES BOEMIÆ REX COMES LVCELBVRGICVS.

TAurus in paſcua totus diffuſus cũ inſcriptione: NEMINEM ADMITTO: *Id vult, quod Homerus:*

οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη, εἷς κοίρανος ἔστω.

Quippe ſecundum Poetam Latinum:

Nulla

Nulla fides regni socijs, omnisq; potestas
Impatiens consortis erit.

Cui accinit illud: nec regna socium ferre, nec tædæ sciunt. *Quod confirmat & ille historicorum*; qui regnum vocat insociabile. Quod sanè ita esse exemplo comprobauit suo *M. Antonius Caracalla*, qui flagrans regnandi libidine, Getam fratrem imperij socium, cum veneno non posset, clam ferro sustulit. Adeo *nescit pietatis iura regnandi cupiditas*, vt ille ait.

GON-

GONTRAMVS REX BVRGVNDIÆ.

ENsis transuersim positus, & super eũ mus repens, cum epigraphe: SIC SVPER IRREPAT. *Ex annalibus Gallicis symboli sẽsus liquet.* REX hic devenatione fessus, & tẽpore præuentus, in saltu ali-

cubi

cubi cubans cum armigero, somniat se subire specum, & isthic gazam ingentem inuenire. Hæc videns mouere & voluere sese, vt animi affectum corporis motus sequatur. Armiger aut nondum consopitus, aut motu Regis expergefactus, ex ore regio egrediens minutum quadrupes videt, hæsitare autem & vadum quærere, vbi ad riuulum pluuia aqua fluentem venit. Miraculo rei is attonitus, & misertus animantis, gladio districto riuulum sternit, quẽ transiens sub antrum aduersi montis ingressa, nec multo post regressum per os Regis in Regem se recipit. Quo viso cõsternatus exclamat armiger, & Regem excitat. Rex ad se rediens somnium, armiger visum, commemorat. Diuinum, vt erat, id ostentum ratus Rex operas tempestiue cogit, ac perfosso colle, subiectaq; specu thesaurum inuenit, quem in DEI honorem vertit, ædes sacras à fundamentis erigit, aut vetustate collapsas restituit. *Hinc symbolum natum.*

BAS-

BASSANVS SICAMBRORVM REX.

ENsis erectus, & funiculo ligatus septies, in modum orbicularium, dependente vtriq; funiculo & incuruato cum inscriptione: DISCITE IVSTICIAM MONITI. *Acerrimum iusticiæ vindi-*

cem Regem hunc fuiſſe, ideo merito iuſtum di-ctum ſequens oſtendit factum: filium enim ſuum Sedanum adulterii accuſatum, poſthabitis omnium deprecationibus, & ſuperante amorē patris reuerentia iuris gladio ferire iuſſit inquiens: *Fili non ego, ſed leges te necant*: cumque in publicum prodiret, anteferri perpetuo enſem iuſſit, cuius ſummitate adnexa in reſtis aut laqueus, terrori ſontibus, inſontibus ſolatio.

SIGO-

SIGOBERTVS METENSIVM Rex.

DRaco volans & vnguibus Orbem prendēs cum epigraphe: NON MINOR EST VIRTVS. *Admonet pari virtute custodiendum imperium, qua id acquisitum.* Maior enim virtus est tueri parta, quam parare, vt Poeta testatur:

Nõ minor est virtus, quã quærere, parta tueri. Sic Augustus Cæsar Alexandrum Macedonem, q coram suis conquereretur, nil sibi à patre relinqui, quod ageret, nõ iniuria derisisse videtur, quod non erat contentus regionibus à patre subactis, sed ipse quoq; bello plures sibi parare studebat: ignorans præcipuã curam eo referendam, non vt multa possideamus, verum parta tueamur. Et L. Florus: *Plus est prou i ciam retinere, quam facere, vt quæ viribus parantur, iure retineantur*, quod multo videtur esse difficilius.

ALBER-

ALBERTVS ARCHIEPISCOPVS MOGVNTINVS S. ROM. IMP. Elector.

TErminus Romanorum Deus hoc addito hemiſtichio: MORS VLTIMA LINEA RERVM. *Senſus vtroſe inſpicienti offert. Quemadmodum enim terminus*

ille nulli, ne Ioui quidem cessit: ita & mors nulli vel ætati, vel sexui, vel ordini parcit. Id quod plurima autorum confirmant dicta, luculentius vero experientia. Vide, si lubet, inter sexcenta similia Odam Horatii omni nectare dulciorem libro quarto septimam. Vsus est eodem symbolo magnus ille *Erasmus Roterodamus* cum adscriptione: *CONCEDO NVLLI.* Quod quidam nimis imperite in calũniam vocarunt, quasi arrogantiæ esset symbolum. Adi epistolam ad Alphonsum Valdesium, in qua se grauiter purgat.

DANIEL ARCHIEPISCOPVS MOGVNTINVS S. ROM. IMP. Elector.

PIſcatores verriculum colligunt ſub Solis occaſum cum inſcriptione: PVDEAT NOS PERDIDISSE DIEM. *Querela eſt myſtæ de paucitate amicorum fidelium. Pauci enim, vt Comicus*

ait

ait, *ex multis amici ſunt homini, qui certi ſiēt: & difficile eſt amicum ita reperire, vt nomen cluet.* Quantum enim amici poſſint, indicat ille in bello Iugurth: *non exercitus, neq; theſauri præſidia regni ſunt; verum amici, quos neq; armis cogere, neque auro probare queas: officio & fide parantur.* Aut reſpexit ad Veſpaſiani illud: *Amici diem perdidimus, nulli ſcilicet benefaciendo.*

Rete in ſacris eſſe hieroglyphicum *Suadæ*, cuius vi & adminiculo homines ad veritatis cognitionem adduci queunt, quaſique piſcium inſtar capi, notũ eſt ex hiſtoria Euãgelica. Videtur alludere ad piſcium capturam, de quo in ſacris. *Notantur* præter ea *per rete inſidiæ* ac *deſolatio.*

SALEN-

SALENTINVS ARCHIEPISCOPVS COLONIENSIS S.ROM. Imp.Elector.

TEstudo alata & in aere volitans super aquã cum inscriptione: AMOR ADDIDIT. *Animalculum hoc, uti notum, pigrum & lentum est. Significatur ergo per id*

alatũ ab amore: nihil nõ effici, modo adſit amor & cupiditas diſcẽdi faciendiue, vt apud Comicum ille: *Nihil tam difficile eſt, quin inueſtigando inueniri poſſit:* Et cõtra: *nulla eſt tã facilis res, quin difficilis ſiet, q̃ inuitus facias.*

Teſtudinis ſolaribus radijs tactæ & percuſſæ ac aquæ ſuperficiei innatãtis ſimulacro hieroglyphice repræſentatur *homo, potentioriſq; alicuius ſub dominium* ita *redactus*, vt inde euadẽdi ſpem omnem abiecerit: Nam teſtudo vehementiori Solis calore adeo exſiccatur, vt mergi, inque gurgitẽ deferri nequeat, illiſq; præſertim maribus, vt quibus Solis fortior eſt vis, vnde fit, vt nullo negocio poſſit capi, aut etiam, cũ in aquam penetrare mergi non poſſit, fame pereat. *Per eam* etiam ſignificata *fortunarum contemptus, virginum cuſtodia, munimentum, mors difficilis, pigritia.*

ERNE-

ERNESTVS ARCHIEPISCOPVS COLONIENSIS, S.ROM.IMP. Elector.

VNiuerſi imago exiguo circumſcripta orbe, cui adiecti gemini oculi ſede diſtincti, cũ inſcriptione: OMNIA. *Notat myſta, omnia oculis Dei eſſe expoſita: quod vel ethnicus vidit vates:*

Aſpiciunt

Aſpiciunt oculis ſuperi mortalia iuſtis.

Et ſuauiſſimus Claudianus eleganter canit:

Omnia

Conſilio firmata Dei: qui lege moueri ſydera, qui fruges diuerſo tempore naſci, qui variam Phœben alieno iuſſerit igne compleri, ſolemq́; ſuo: porrexerit vndis Littora: tellurē medio librauerit axe.

IACO-

IACOBVS ARCHIEPISCOPVS TREVERENSIS S. ROM. Imp. Elector.

TAurus collo coronato cum tali sententia symbolica: EX FRVGALITATE VBERTAS. *Ex tauri natura mysta symbolice notat, ex frugalitate in victu & parsimonia nasci annonæ vbertatem, & nihil non diuitiarum.*

uitiarum. Magnum enim vectigal est parsimonia. Vnde Poeta:

Diuitiæ grandes homini sunt viuere parce.

Taurum natura validum Ægyptii *hominem* significaturi *temperantem* & *modestum*, non tamen ab humanarum rerum affectu alienum pingebant. Ex sacris liquet, bouis specie crassioris vulgo rerum copiam significatam fuisse: Et numismata quædam *Vespasiani* & C. *Marij* circumferuntur, in quibus *boues iuncti rem frumentariam* denotant, & *amplum frugum prouentum*. Vnde etiam boui nomen à nutriendo, βῶ enim nutrio significat.

FRIDE-

FRIDERICVS III. COMES PALATINVS RHENI S. ROM. IMP. Elector.

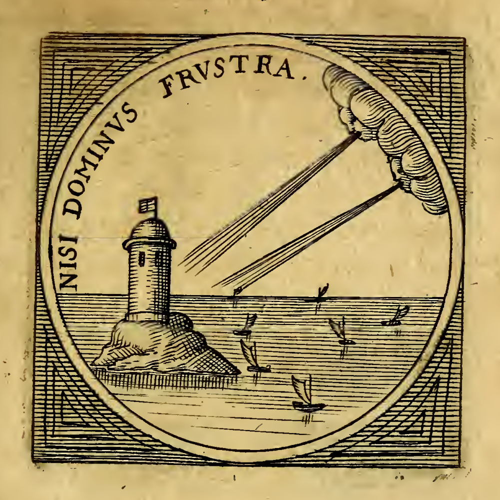

LIbra cœlitus dependens ſupra globum terræ cum paræneſi ſacra: QVI IVDICATIS TERRAM DILIGITE IVSTICIAM. *Dei præceptum eſt, cui etiam Philoſophi adſtipulantur, eam virtu-*

virtutem Principibus, ac magistratibus dignissimam esse. Dei enim loco constituti iusticiam, sine qua ne Iupiter quidem (vt ille ait) principem agere potest, excolant oportet. Vnde Lyricorum Græcorum Princeps *Iouem Soterem* facit vna habitātem *cum Themide:* Regem seruatorem iustum hoc modo interpretans, vt refert Clemens lib. 5. stromatum.

IDEM.

IDEM.

VEnti duo ſpirantes in ſcopulum in mari eminētem cum inſcriptione: NISI DOMINVS FRVSTRA. *Innuitur ſymbolo & ſimulacro: quemadmodum turris ſupra ſcopulum extructa vim ventorum & fluctuum continuo perferre non poſſet, niſi ſco-*

pulo firmißimo imposita esset, ita Principem tot tantisq; hostibus, qui certatim ipsi insidias struebant, resistere non potuisse, nisi Deus paterno suo ipsum auxilio fuisset tutatus.

IDEM.

IDEM.

PYramis circa quam desuper repit serpens cum epigraphe: PRVDENTIA IN ADVERSIS. *Prudenter hic Princeps monet, in rebus dubiis arduis adhibendā quasi condimentum prudētiam, quæ amara edulcet.*

Hieroglyphica ipſa omnibus, modo non plane in manſuetioribus muſis hoſpitibus, nota ſunt.

MAVRI-

MAVRITIVS SAXONIÆ DVX ROM. IMP. ARCHIMARE-ſchallus & Elector.

BAlæna, cui à nautis dolia, pilę, bacilique obiiciuntur, cum epigraphe: HIS ARTIBVS. *Symbolice monet: quemadmodũ nautæ immania illa cete & maris mõſtra eludunt obiectu vaſorum eiuſmodi: ita & Prin-*

cipi nonnunquam strategematibus, præsertim contra potentiores, utendū. Simile est, quod ille apud Plutarchum: ὅπου ἡ λεοντῆ μὴ, ἐφικνεῖται χρὴ τὴν ἀλωπεκῆν προσράπτειν h.e. *Vulpinam pellem accersendam, ubi leonina non profit.*

AVGV-

AVGVSTVS SAXONIÆ DVX R. IMP. ARCHIMARESCHAL- lus & Elector.

INſigne gentilicium geminis lauri ramis contentũ, & in faſtigio pileus Electoralis cũ inſcriptione: TANDEM BONA CAVSA TRIVMPHAT. *Quid ſymbolum & hieroglypton velit, hiſtoriæ monumẽta edocent.*

cent. Etenim Gotha, quę proſcriptorum Imperii receptaculum erat, ipſius ductu auſpiciiſque anno ſupra milleſimum quingenteſimum ſexageſimo ſeptimo capta atque expugnata in memoriam victorię obtentæ Ioachimicos ſeu thaleros, vt vocāt, tali cum epigraphe ſignari fecit.

IDEM.

NAuis in vado vndiquaque ab equitibus impetita, in velo imago crucis cum inſcriptione: TE GVBERNATORE. *Præſe fert Principe, imo homine quouis Chriſtiano dignã fiduciam.* Chriſtum enim qui habet, & in cruce eius atque

merito acquiescit lytri precio, ille hostes omnes, à quibuscunque oppugnetur, facile vincit sternitq;, etiamsi res ipsius fiduciarii in vado iam videantur. Opinio fert plerorumque, ingeniose exprimere voluisse Principem vitæ suę imaginem. Explicatio ipsa Lectori saltem non rudi historiarum superioris seculi relinquitur.

CHRISTIANVS SAX. DVX S. R. IMP. ARCHIMARESCHALLVS & Elector.

LEo exerens linguam insignia familiæ atque Principatus vnguibus tenet cum symbolo : FIDE SED VIDE. *Symbolum prudens, inque omni vita necessariũ. Nam vt fides maximũ est vinculum bonis amicis:*

amicis ita credulitatis facilitas pessima, præsertim in inimicis. Vt enim Principes virorum cordatorum ac fidorum consilio atq; constantia ad tuendam suam dignitatem carere nequeunt: ita etiam atque etiam videre debent, quos sibi adiungant, quorumq; fide ac ministerio in rebus suis vtantur. Scite itaq; Orator Græcus ad Nicoclem. φυλακὴν ἀσφαλεστάτην ἡγοῦ σώματος εἶναι τήν τε τῶν φίλων ἀρετὴν, καὶ τὴν τῶν πολιτῶν εὔνοιαν, καὶ τὴν σαυτοῦ φρόνησιν διὰ γὰρ τούτων καὶ κτᾶσθαι, καὶ διασώζειν τὰς τυραννίδας μάλιστ᾽ ἄν τις δύναιτο.

IOAN-

IOANNES GEORG. MARCHIO BRANDEBVRG. S. ROM. IMP. ELECTOR.

CAduceum, cuius cuſpidem tegit galerus Mercurii, ſaurotera vero alæ de talaribus Mercurii detractæ, ſerpentibus circum circa ſibilantibus cum inſcriptione: VTRIVSQVE AVXILIO. *Caduceo Mercurii & alis indicatur celeritas & eloquentia: quibus vtriſque omnes & minæ & iræ pelluntur finiunturue.* Celeritas *enim prudens mala ſæpe maxima opprimit: eloquendi* autem *vis, quo vult, animos*

nimos hominum impellit depellitque. Elogia vtriusque & celeritatis & eloquentiæ varia apud varios extant.

Mercurio eloquentia visque animi sensa indicandi fuit figurata, vt pote qui Deorum nuncius haberetur. *Alas* autem *in capite & pedibus* eũ *habere* finxerunt, ad indicandam *orationis celeritatem*, quæ rapidissime instar volucris per aerem feratur. *Caduceo afflatum* quendam *diuinum*, quo non modo mentes nostræ, sed creata reliqua omnia mouentur ac gubernantur, notare veteribus placuit: vt etiam caduceo anguibus circũuoluto, quos, vt est in fabulis, pugnantes cum inueĩsset, diremit, ita vt ambo caduceo eius adhæserint, concordiam adumbrarunt. Quam effigiem in quodam M. *Antonini* numo videre licet. *Pileus libertatis* Romanæ erat *index*, documento sunt nummi, in quibus exstant simulacra dextra pileum gestantia, quemadmodum læua expassa habentia, quædam ea hastam tenent cum inscriptione LIBERTAS AVG.

LEO.

LEOPOLDVS PROBVS DVX AVSTRIÆ, COMES HABSpurgi &c.

CAtaractæ aquarum ſcopulis diffluentes, è quibus eminet manus ac pes terrę infixus, infra vero quinq; ſummitates haſtarũ, ex quibus vltima Burgũdico vexillo ornata eſt adpoſita gnoma: VIRTVTI NIL INVIVM. *Magno animo*

nil

nil magnum olim ſapiens duxit. Et alius hiſtoriæ ſcriptor præclare: Nihil tam alte natura conſtituit, quo virtus non poſſit eniti. Idem hieroglypton ſymboli elogio confirmat.

Cataracta vehementia & *Impetus* in re quacunque, ſiue in verbis, ſiue in rebus aliis hieroglyphice *denotatur.*

ERNESTVS FERREVS DVX AVSTRIÆ STYRIÆ, CARINTHIÆ, Carniolæ, &c.

MAnus è nube tenẽs tribulum ferreum cotis inſtar circa medium, appoſito ſymbolo tali: TELVM VIRTVS FACIT. Vult *Princeps, virum fortem vrgente neceſsitate prouocatum, quacunque*

 iniuria

iniuria ad iustam sui suorumque defensionem nunquam armis cariturum, modo non desit animus fortitudine ac consilio instructus. Vere enim fortis est, non qui facit, sed qui propulsat iniuriam: Omniaque ita agit, vt recta ratio dictat.

SIGIS

SIGISMVNDVS ARCHIDVX
AVSTRIÆ STYRIÆ, CARINTHIÆ, Carniolæ Dux.

EQues cataphractus plumis galeam ornatus, haſtam vexilliferam manu tenens incitato curſu cũ ſymbolo: TAMEN EST LAVDANDA VOLVNTAS: *Alludit ad Naſonis illud in vulgus notum:*

Vt desint vires: tamen est laudanda voluntas.
Hac ego contentos auguror esse Deos.

Cui suffragatur illud Constantini Cæsaris symbolum, quo laudem esse statuit, velle quod non possis. *Et scitum est hoc Senecæ:* magnarum rerum etiamsi successus non fuerit, honestus tamen est conatus.

ALBERTVS SAPIENS ARCHI-DVX AVSTR. STYRIÆ, CARINTHIÆ, Carniolæ Dux.

RVsticus ἀκέφαλος vel ſine capite incedens gladio accinctus tali cum lemmate: ET HIC VIRVM AGIT. *Quod manus pedesque in homine, id miles eſt in exercitu: caput autem dux & imperator bonus*

ac fortis. Hoc igitur innuere videtur: modo dux ſit fortis ac ſtrenuus, militẽ itidem virum futurum. Quantum enim in bono duce ſitum ſit, oſtendit ille: *Malo exercitum ceruorum duce Leone; quam exercitum Leonum duce Ceruo.*

FER-

FERDINANDVS ARCHIDVX AVSTR. BVRGVNDIÆ STYRIÆ, Carinthiæ, &c. Dux.

CEtus è mari caudam eleuans, & Ionam circa Niniuen exſpuens adiuncto ſymbolo: VINCIT POTENTIA FATI. *Figuratur hoc emblemate fati, vel, vt Chriſtiana loquitur religio, diuinæ prouidentiæ*

vis ac potentia: cui hominem reluctari nefas.
Historia ex sacris nota est monumentis.

IDEM.

IDEM.

NAuis quinque velis insignita, & exposita in mari tribus ventis cũ inscriptione: RESISTVNT FIRMATA. Hoc inculcat mysta: *illa tandẽ felix, illa florens est Respubl. illud stabile regnũ: quod Principe sapiente atque bono fultum.* Id quod &

Orator docet: *Magistratibus*, inquit, *opus est: sine quorum prudentia ac diligentia constans esse ciuitas non potest.*

CARO-

CAROLVS ARCHIDVX AVSTRIÆ, BVRGVNDIÆ STYRIÆ, Carinthiæ, &c. Dux.

VIr paludatus & criſtatus, inſiſtens quolibet pede duob. ſcopulis è mari eminentibus, manib. reſtim tenẽs, in qua pẽdet duplex anchora, hac epigraphe addita. ABSQVE METV. *ſymbolũ hoc eſt*

est imperterriti in Principe animi : quem licet variæ bellorum tempestates appetant : se tamẽ eodem semper vultu mansurum, & absq; metu terra mariq; suos propugnaturum. Duabus ancoris denotatur *firmitas, ac stabilimentũ immobile rei* cuiuscunque: similitudine sumta à nauibus, quæ tunc

Ventorum temnunt rabiem fluctusq; sonantes, cum duabus ancoris innituntur.

IDEM

IDEM.

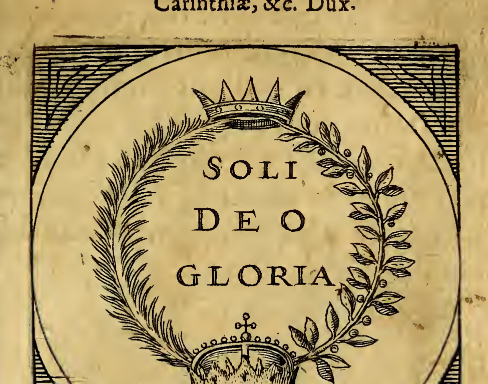
FOrtuna fronte capillata, vno pede globo mari innatanti insistens adiecto lemmate: AVDACES IVVO. *Notum est symbolum, eiusq; explicatio: cum non ab vno, sed pluribus sit vsurpatum*: Audentes fortuna iuuat. *Nihil* namque *est inexpugnabile,*

gnabile, nihil munitum ſatis illis, qui animo magno aggrediuntur res magnas. Approbat idem ſymbolo imperator ille, qui dixit:

Fortes fortuna metuit; ignauos premit.

ERNE

ERNESTVS ARCHIDVX
AVSTRIÆ BVRGVNDIÆ, STYRIÆ, Carinthiæ, &c. Dux.

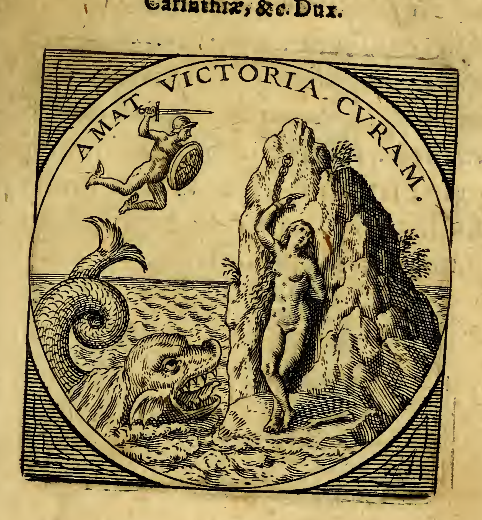
COrona clauſa, ex qua vtrinque incurui rami, hinc oleæ, illinc palmæ in rotundũ aſcendunt in aliam coronam, ad ſcripta in medio gnoma ſacra: SOLI DEO GLORIA. *Symbolo hoc pius*

Princeps

Princeps erga Deum pietatem suam posteritati consecrare voluit. Quicquid enim *in nobis, aut à nobis; id omne diuinæ gratiæ in solidum acceptum ferendum.* Nec sine numine quisquã vir magnus aut felix exstitit: contra, qui gloriam Deo ereptam sibi tribuunt, ijs vel mõstrosi exilij pœna cum *Nebucadnezare*, vel exitus tremendi cum *Salmoneo* timenda ac subeunda est.

MAT-

MATTHIAS ARCHIDVX AVTRIÆ, BVRGVNDIÆ, STYRIÆ, Carinthiæ, &c. Dux.

ANdromeda à Nymphis ſcopulo alligata, cetoque deuoranda expoſita, à Perſeo talaribus Mercurij ſuccincto aduolante liberatur, cum hemiſtichio: AMAT VICTORIA CVRAM.

Quemadmodum Andromede Poetarum inuolucris formæ nomine decantata, balænæ fuit ob pulcritudinem exposita: ita Vngariam Europæorum regnorum pulcherrimum fertilissimumque Turcarum immanitati obnoxium redditum. Itaq; felici omine innuit magnus Princeps, omni se cura tandem tandem libidini hostis expositum regnum liberaturum. Fiat.

IDEM.

RVpes, & ſupra eā alæ binæ; in quarū medio ſertum ſupra poſito eodem: AMAT VICTORIA CVRAM. *Ad victoriā acquirendā non tam nerui ærarij, quā ingenij intēdendi ſunt.* Scite hinc Tacitus: *Victoria conſilijs & ratione perficitur.*

Alæ in antiquis numis ac monumẽtis pro *victoriæ* significato fuerunt ſculptæ: quia victoriæ partæ fama ſe ſtatim extollit in auras, amplexaque gloriam per ſummum ęthera latè volat, perque immenſos terrarum tractus exſpatiatur, offenſiones impedimentaque omnia ſua agilitate declinans. *Rupes conſtãtiam animiq; infracti robur* denotat. Notum ex felice auctore Æneidos, virum fortem rupi aſſimilari.

IDEM

IDEM.

DVo genij alati ſignum Auguſtale palmæ applicant, cui inſiſtit grus lapillum pede cuſtodiens, cum eadem inſcriptione: AMAT VICTORIA CVRAM. *Eandem* νουθεσίαν *alia idem Princeps imagine proponit, indicatq́; bonam cauſam vt pluri-*

plurimum bonum etiam sortiri euentum; ac in bello præsertim exitum dubium non esse, vbi cura & vigilantia semper cum prudentia præsto est.

MAXIMILIANVS ARCHIDVX AVSTR. BVRGVNDIÆ, STYRIÆ, Carinthiæ, &c. Dux.

CAstra inclusa vallo cum emblemate: MILITEMVS. *Repræsentat Princeps: & in pace bellum, & in bello pacem meditandam. Vtrobiq; enim militãdum. In pace, ne bellũ oriatur: in bello, vt pax recuperetur.*

Pacis enim gratia omne ſuſcipitur bellum, vt in ea ſine iniuria cuiuſquam viuatur: qua ſublata, nec leges, nec iudicia eſſe poſſunt: nec vlla omnino commercia hominum, aut artificia exerceri.

IDEM.

Idem.

Viraginem hasta armatam seu, si mauis, Palladem comitantur Leo & sus, apposito in scuto capite Gorgonis, ac gnoma huiusmodi: FRANGIT ET ATTOLIT. *Princeps iusta fretus causa per Dei sapientiam & gratiā ab iniustis Tur-*

carum armis præſagit ac ſperat victoriam de hoſte Chriſtiani nominis infenſiſsimo. Pallas ſapientiæ Dea & Muſarum præſes habita: armata *capite Gorgonis*, hoc eſt, *eloquentia. Leone* & *ſue* deſignatur *robur* & *temeritas ruditasq;* ſenſus.

AL-

ALBERTVS ARCHIDVX AVSTRIÆ, BVRGVNDIÆ, STYRIÆ, Carinthiæ Dux.

IAſon ſparum ſiniſtra, vellus aureum dextra ſublata tenens, & dextro pede draconem calcãs, domitos tauros æripedes ducit cum inſcriptione: ASSIDVITATE. *De Iaſone fabula nota eſt, qua*

qua indicatum, nil præclarum, aut laudabile sine labore aßiduo perfici posse. Rectè enim Seneca: *Non est viri timere sudorem, nec est viri fortis, nec strenui, qui laborem fugit, nec crescit illi animus ipsa rerum difficultate.* Et Lyricus:

——— Nihil sine magno
Vita labore dedit mortalibus.

Vel alludit

Alludit symboli autor ad Salustianum illud tritum satis, vtinam perinde vsitatum: *Priusquam incipias, consulto; vbi consulueris, maturè facto opus est.*

PHILIPPVS AVDAX DVX BVRGVNDIÆ ET BRABANTIÆ, Comes Flandriæ.

IGnitabulum, ex quo ignis percuſſu ſilicis elicitur cum lemmate: ANTE FERIT QVAM FLAMMA MICET. *Præcidendum eſt maturè diſſidium, & opprimendum in prima flamma cuiuſuis incendium.* Id ſym-

ſymbolicè, vt videtur, hac pictura figuratur.

IOAN-

IOANNES DVX BVRGVNDIÆ ET BRABANTIÆ, Comes Flandriæ.

COlumna ansata solido ex marmore, cuius circa medium duo annuli manibus trahuntur, quarũ alteram testudo, alteram ala insignit addita inscriptione: VTCVNQVE. *Adũbrat symboli autor,*

autor, vtcunq; moueas, siue lente, siue impetuose: tamen subuerteris; docetque, nec nimiũ properandum, nec nimis tardandum. Veri verbium enim est: *Sat cito, si sat bene.*

PHI-

PHILIPPVS DVX BVRGVNDIÆ ET BRABANTIÆ, Comes Flandriæ.

VEllus arietis aureum cum epigraphe: PRECIVM NON VILE LABORVM. *In huius symboli sensu enucleando Oedipo opus non est. Videt enim quilibet, hoc*

denotari, virtutis, & qui, virtutis causa; suscipiuntur laborum; præmium esse veram laudem & immortalem gloriam. Etenim Virtus nullam aliã laborum periculorumque mercedem desiderat, præter hanc laudis & gloriæ, vt disertissimus ille Romanorum. Ita *Iason* cum socijs nauigatione periculosissima suscepta, alijsque laboribus grauissimis, vt fabula habet, exantlatis superatisque aureum vellus tandem abstulit: ob quod facinus multis in locis templa ei fuerunt erecta: fama autem nominis æternis literarum monumẽtis consecrata. De aureo vellere videantur Poetæ, & qui Poetarum fabulas feliciter explicuit, *Natalis Comes* cum alijs Philologis.

LVDOVICVS DVX BAVARIÆ, COMES PALATINVS RHENI.

VIr apprendens leonem cum parænesi ethica: IRÆ MODERERIS ET ORI. *Cum alijs affectibus omnibus vir cordatus moderari debet: tum inprimis ira & lingua præcipiti.* Adeo verum est,

 quod

quod alius dixit: *Nil in iracundia rectum fieri.* Et Apoſtoli verbum: ἡ γλῶσσα πῦρ. ὁ κόσμος ἀδικίας.

ALBER-

ALBERTVS DVX BAVARIÆ COMES PALATINVS RHENI.

DVo leones, quorum alter agnum comprehendit ad dextram, alteri à tergo adſtat vir nudus claua ictũ minitans, aureo illo ſupraſcripto Virgiliano: PARCERE SVBIECTIS ET DE-

BELLARE SVPERBOS. *Principis iusti & boni officium delineatur, quod in eo consistit, vt bonis,* quos repræsentat per agnum, *parcat: malis,* quos per leonē, *resistat.* Sic & sapiens ille legislator *duabus* rebus contineri dixit Rempublicam; *præmio* nimirum *& pœna.*

GVILHELMVS DVX BAVARIÆ, COMES PALATINVS RHENI.

DVæ ſimiæ, quarum altera arborem ſcandens periculum euadit, alteram mordicus prenſat lynx cum inſcriptione : VINCIT VIM VIRTVS. *Et ſymbolum & hieroglyptum apertè*

loquitur hoc, quid Princeps velit, nempe *omnem vim fortitudine & prudentia*, principibus in bello virtutibus, *superari*; vt recte Romanæ historiæ princeps:

Pertinax virtus omnia vincit.

De *Simia* rerum naturalium scriptores referunt, eam duas simiolas vno eniti partu, sed alteram magis diligere, alteram pre illa ita negligere, vt odio etiam eam persequi videatur. Quam vero curandam suscepit, adeo morose complectitur, & ante se comprehensam gestat, vt magna ex parte fœtũ ipsa suũ, cui tanto affectu fauere videbatur, durius attrectando enecet. Quo occiso, in alterum omnem amoris vim, curãq; suam conuertit. Inde significaturi, *hæredem inuisum*, aut *filium filiamue* soliti fuerunt simiam pingere, ducentem paruulam simiam post se.

IDEM.

IDEM.

NAuis mari credita, & vento impulsa, ſuperque eam ſtella cum inſcriptione. CYNOSVRA DVCE OBDVRANDVM. *Quicquid aduerſitatis aut calamitatis in ærumnoſo hoc, & omnigenis miſerijs obnoxio mundo homini accidere poteſt, id diuinæ o-*

 pis ſi-

pis fiducia ac liberationis , maiorisq́ boni spe, forti perferendum est animo. Siquidem omne, quod euenit, Deo prouidente ac gubernante euenit ; nec potest nisi in bonum homini fideli cedere. Apophthegma sacrum, & Christiana consolatione plenum.

GVIL-

GVILHELMVS IV. BAVARIÆ DVX, COMES PALATINVS RHENI.

MVndus, quẽ hiatu diductum mare abſorbet, ſupra eum hippodromus, in quo à calce ad carceres contẽdit eques ad metã, cui imminet laurea corona decuſſatim cum palmæ ramis iuncta,

iuncta, præcepto ſubiecto ethico: A-GNOSCE, DOLE, EMENDA. *Breuiter Princeps pœnitentiæ naturam complexus eſt, quæ in tribus hiſce conſiſtit, vt lapſus noſtros agnoſcamus, ob eos dolorem concipiamus, vitamque in melius commutare ſtudeamus.* Sic *Arianus Nicomedienſis* autor eſt, nullum vnquam antiquorũ Regem in tantam poſt peccatum pœnitentiam veniſſe, vt Alexandrum Magnum. Summa autẽ medicina peccati eſt: & peccatum confiteri ſuum, & eiuſdem pœnitentiam præ ſe ferre.

MAXIMILIANVS BAVARIÆ DVX, COMES PALATINVS RHENI.

TVrtures duo calici ſuperne inſiſtẽtes ſub ſigno crucis ſtatuuntur, & radijs illuſtrantur, quem gemina dextra cõplicata tenet cum inſcriptione: CONCORDIÆ ÆTERNÆ. *Princeps conſtantem*

ſtantem fidem & concordiam æternã promittit ſiue in coniugio, ſiue extra illud. Vere igitur & pie quidam ex Patribus: *Quæ harmonia Muſicis dicitur in cantu, eam eſſe in ciuitate concordiam, arctiſſimum atq; optimum vinculum in Republica incolumitatis, eamq; ſine iuſtitia nullo pacto eſſe poſſe.*

Turturum pari, pudicitia fuit notata, quam adeo pertinaciter ſeruant, vt altero vita functo, alter ita aliorum conſuetudinem refugiat, ex dolore extincti comparis; vt reliquam vitam in perpetuo cælibatu degat, ſola volet, neque in frondeſcenti vnquam ſedeat ramo: Quamdiu autem viuunt, mas cum nulla alia rem habet, quam cum ea ſola, cum qua ſemel coniunctus fuit, vt & fœmina nullum alium admittit marem. *Calicis* ſignificatum notum eſt ex Chriſtianæ religionis myſterijs. *Crux* radians indicat animum promptum cœleſtis gratiæ ſpe ad omnes aduerſos & inſperatos fortunæ caſus ſuſtinendos.

FER-

FERDINANDVS BAVARIÆ DVX COMES PALATINVS RHENI.

MVlier nuda delphino in mari natanti insidens, libramq; manu tenens, adiecto præcepto practico: COGNOSCE, ELIGE, MATVRA. *Præceptum elegans in actionibus politicis obseruan-*

uandum. Principio enim res ipsa diligenter est perpendenda: deinde, quod rectum, iustum, vtile videtur, eligendum: tandem quod electum deliberatumue fuerit, mature exequendum Seneca idem habet: *Diu delibera, fac cito, nil curare, hoc est insanum esse, nil posse, hoc est mortuum viuere.*

IOAN-

IOANNES CASIMIRVS COMES PALATINVS RHENI, DVX BAVARIÆ.

INsignia Principis ramo oleæ & palmæ transuersim imposita, & annulo cum adamante acuminato inferius, manibus vero superius iunctis, clauso celatoque inclusa cum symbolo: CON-

STANTER ET SINCERE. *Hierographiæ interpretatio in ſymbolo habetur. Nam adamas fortem ac conſtantem: dextrarum nodus ſincerum deſignat animum.* Nec enim cõſtantiæ nomẽ meretur, ſed pertinaciæ, in eadem ſententia perſeueratio.

IOAN-

IOANNES GEORGIVS COMES PALATINVS RHENI, DVX BAuariæ.

LYchnus ſtabilis cum illychnio effumante tali epigraphe: EX FVMO LVCEM. *Præſefert Princeps: nil faciendum in obſcuro, cuius in lucem prolati nos pudeat: cum nil in occulto geri poßit: quod non*

aliquando palam fiat. Aliter *Flaccus* deflectit in arte: nempe *ex humili initio eximias & illustres texere narrationes.*

VOLF-

VOLFGANGVS COMES PALATINVS RHENI, DVX BAVARIÆ.

ELephas cum Dracone colluctans, cuius proboſcis à dracone ſauciatur, vnde elephas draconi incumbens cadit moribundus, hoſtemque ipſum cædit cum emblemate: IVSTA TY-

 RAN-

RANNORVM PVNITIO. Myſticus eſt huius ſymboli ſenſus iſte : *duos ſæpenumero tyrannos mutuis corruere vulneribus atque interire.* De *elephanti cum dracone* bello ἀσπόνδῳ naturæ indagatores conſulendi.

GOTTE-

GOTTFRIDVS BVLLIONÆVS
LOTHARINGIÆ DVX.

TRes auiculæ in acie ſagitta confoſſæ cum epigraphe: DEDERIT NE VIAM CASVSVE DEVSVE. *Symbolum ſumtum ex euentu. Ferunt* enim *Ducem hunc in expeditione illa noſtratium Argo-*

nautarum ad occupandam terram ſanctam, in obſidione vrbis ſanctæ vna ſagitta tres ſimul traieciſſe aues: vnde miles augurium lætum duxerit. Symbolum hoc Ducum Lotharingiæ progenies in publicis nummis hodie adhuc retinet ac conſeruat.

ANTO-

ANTONIVS LOTHARINGIÆ DVX.

SCapha lucente luna ſeptemtrionibus ſubiecta, ſine vectore, gubernatore, remige, medio mari & procelloſo cum voto pio: DOMINE VIAS TVAS DEMONSTRA MIHI. *Monet ſymbolo, im-*

minentibus calamitatibus ac periculis quibuscunque huius vitæ nusquam tutius esse perfugium, quam ad diuinum auxilium. Nam vt nauicula, quæ mari procelloso vehitur, sine rectore & gubernatore in maximo submersionis periculo singulis mometis versatur, nisi Deus ἀπὸ μηχανῆς illam in portum tempestate sedata deducat: sic etiam in mortali hac vita anxietatum fluctib. iactati perpetuo versamur in periculo, nisi diuina affulgens gratia ex illis nos liberet.

ERNESTVS DVX BRVNSVICENSIS ET LVNÆBVRGENSIS.

ADolescens subijciẽs pedibus crocodilum ense districto, & parma obiecta vim vel facturus, vel propulsaturus symbolo cum tali: IVSTVS NON DERELINQVETVR. *Hiero-*

rogra-

rographia spondet, in iusta causa bonum sperandum euentum; quanquam interdum accidat, vt, qui causa est melior, successu sit deterior, sicut olim in bello ciuili:

Victrix causa Deo placuit, sed victa Catoni.

Crocodilus præter alia *damni violentiæque factæ* erat *character*, quia animal est rapacissimum, vnguibus discerpens, dẽtibus lacerans omnia, ita vt nunquam in integrum restitui sanarique possit.

ERICVS DVX BRVNSVICENSIS ET LVNÆBVRGENSIS.

SInistra manu lunatur arcus, dextra neruus tenditur, atque telum in aera iacitur symbolo adnexo · SIC AD ASTRA: *Martia Ducis sententia, non virium robore, ac lacertorum firmitate, sed virtute*

tute ac rerum gestarum magnitudine nomen famamq; acquiri sempiternam. Affine huic illud Senecæ:

Consulere patriæ, parcere afflictis, fera
Cæde abstinere, tempus atq; iræ dare,
Orbi quietem, seculo pacem suo;
Hæc summa virtus, petitur hac cælum via.

IVLIVS DVX BRVNSVICENSIS ET LVNÆBVRGENSIS.

SYluanus notum Brunſuicenſium Ducum ſignum, lumen gerit lemmate adiecto: ALIIS INSERVIENDO CONSVMOR. *Expreſſa hoc emblemate eſt boni Principis imago: qui per omnem*

omnem vitam; quicquid bello togaq; facit, aliorum ciuium nempe & patriæ causa facit: tandemque morte vocante absumtis viribus occumbit.

HEN-

HENRICVS IVLIVS DVX BRVNSVICENSIS ET LVNÆBVRgenſis.

IDem ſignum cum haſta & ferula ardente eiuſdem familiæ addita inſcriptione: HONESTVM PRO PATRIA. Lyrici carmen eſt:

Dulce & decorum eſt pro patria mori.

Symbolice id indicat Faunus telo & ardenti ferula inſignis. Idem & Hector ille Homericus:

Εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης.

Pro patria ſummũ decus eſt effundere vitã.

Comprobarunt id exemplo ſuo cõplures, in Græcis iuxta & Latinis hiſtoſtoriis laudati heroes: è quorum numero ſunt M. ille *Curtius* & animi & generis nobiliſſimus iuuenis *Romæ*; *Menæceus* Thebis: Athenis *Codrus*: duo *Decij*, pater & filius in Latio: vt alii prætereãtur: qui pro patriæ ſalute capita ſua deuouerunt.

IDEM.

IDEM.

TRes ſunt proſopopoeiæ, vna *veritatis* in colle ſtantis, *mendacij* altera, *calumniæ* tertia eiuſmodi cũ ſymbolo: RECTE FACIENDO NEMINEM TIME. *Quanta ſit veritatis vis, quanta efficacia hoc ſymbolo figuratur: tanta certe eſt, vt*

eam nec calumnia lædat, nec mendacium opprimat. Præclare enim Orator: *O magna vis veritatis, quæ contra hominum ingenia, calliditatem, solertiam, cõtraq; fictas omnium insidias facile se per seipsam defendit.*

GVILHELMVS DVX CLIVIÆ.

CEntaurus raptam vehens puellam addita epigraphe: LÆSÆ LIBERTATIS AFFECTVS. *Figurantur hoc hieroglypto, nisi fallit mens, Belgæ: qui Hispanorum iugo pressi tum ad alios Christiani orbis Prin-*

cipes perfugium, tum ad Iuliacensem Principē habuerunt: & quanti libertas inæstimabilis res facienda sit, suo exemplo comprobarūt. Mors enim seruituti anteponenda est, qua nil fœdius aut miserius, cum ad decus & libertatem nati simus, quam aut tenere, aut cum libertate mori debemus.

Centauri monstrosa *forma*, humana à pube sursum, reliqua equina depingere voluerunt veteres *celerem vitæ nostræ ad finem decursum*, ad quem mira lubricitate properamus incauti.

IOANNES I. DVX CLIVIÆ SECVNDVS.

DElphin de mari exſiliens cum inſcriptione: VLTRA NVBILA. *Palponum & adulatorum aulicorum natura hoc emblemate videtur exprimi: qui Principum facta, qualia qualia etiam ſint, in cælum vſque laudibus extollunt.* Exemplorum in

historiis abunde eſt; & vel Gnatho ille Afri Comici de ſe luculente docet.

IOAN-

IOANNES II. DVX CLIVIÆ TERTIVS.

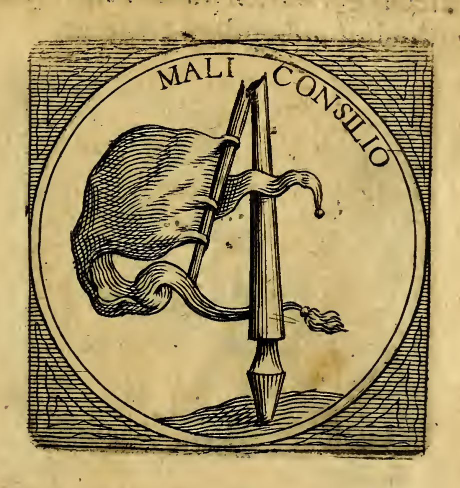

Llium enaſcens adſcripto hoc lemmate: HODIE CRAS NIHIL. *Scitum hoc ſacræ literæ, vt profana omittantur, non vno in loco toti mundo, & qui in eo, ſummis, medioximis, imis occinūt: exemplis autem probat ſatis ſuperque experientia quotidiana, vt*

pluribus opus non ſit. Caducis igitur reli-ctis ſtabilia quæramus.

ADOLPHVS DVX CLIVENSIS ET IVLIACENSIS.

LAncea rupta cum vexillo & lemmate tali: MALO CONSILIO. *Monetur hoc ſymbolo quiuis exercitus dux, quid ſui ſit officij: vt etiam atque etiam videat: necubi perperam conſulendo agendoue periculum incurrat, aut victoria excidat.*

Quic-

Quicquid enim in bello proſpere aut ſecus geritur, id omne imperatori ſeu duci adſcribendum cenſetur.

CAROLVS FRIDERICVS DVX CLIVENSIS ET IVLIA-censis.

HErcules claua eleuata ictum intẽdens draconi longo & tortuoſo arborem pomiferã circumrepenti & cuſtodienti eiuſmodi epigraphe addita: AVREA VIRTVTIS MERCES SVDORE

P A-

PARANDA EST. *Hoc figmento poetæ figurarunt: quemadmodum Hercules, vt pomis hortorum Hesperidum potiretur, nullum laborem periculũq; in dracone custode interficiẽdo, subterfugit: ita virtutem vt acquirere liceat spretis voluptatibus, missaque inertia nullum studium, nullique labores declinandi sunt.*

IDEM.

IDEM.

QVadriiugo curru Sol vehitur, cui adſtat Mercurius, in cuius virgæ faſtigio inſidet columba, & ſuperne à genio aduolante accipit corollam, adnexo ēblemate: VIRTVTE ET MERITIS DIGNOS AD SIDERA TOLLO. *Etiam huius ſciti liquet ſentētia, ſola nimirū virtute,*

præ-

præclarisque de Republica meritis Heroum genus ad astra eniti, & differri per omnes terræ plagas.

Notum est, quid de Solis, quidque de gloriæ cursu poetæ scripserint.

IDEM.

IDEM.

PArma cordibus perpetuis turgens cum epigraphe: BENEVOLENTIA BONISSIMA GVARDIA. Ad cuius declarationem in ipso numismate additur. HIC MVRVS AHENEVS ESTO. *Exẽpla veritatem symboli satis superque edocent, ostenduntque, nullum præsidium imperij fir-*

 mius

mius esse, quam ciuium beneuolentiam. Sic Periander *summa ope connitendum* dixit *ijs, qui tuto regnare vellent, vt beneuolentia potius, quam armis stiparentur.*

Huc facit lepida illa de *Eberhardo* Duce Vuirtenbergico narratiuncula. Cum enim in quodam Principum cõsessu alia alii suarum ditionum ornamenta atque emolumenta laudarent: *Saxo* venas metallicas, *Bauarus* vrbes; *Palatinus* frugum vinique prouentum: ipse suæ quoque ditionis laudes prædicare iussus: *nil est*, inquit, *quod prædicem: sed vnum hoc scio: me in sinu cuiuslibet subditi mei sub dio in vtramuis aurem posse dormire.* Tum reliqui id Principes suis facultatibus prætulerunt.

MAVRITIVS LANDGRAVIVS HASSIÆ, COMES CATTIMELIBOC:

VExilla diuaricatim posita, quorũ è medio depẽdet clepsammidiũ superne serto ex palmæ laurusque foliis addito, cui inscriptum : CONSILIO ET VIRTVTE. *Duo belli recte gerendi*

 admini-

adminicula consilium & virtus, quæ si opportune circumspecteque adhibeantur, non dubia victoriæ spes erit. Parua enim, vt disertissimus inquit Romanorum, sunt arma foris, nisi sit consilium domi. Et Latinus Historicus: *Plura in summa fortuna auspicijs, & consiliis, quam telis & manibus geri, omnium temporum euentus docuit.*

CHRISTOPHORVS MARCHIO BADENSIS ET HOCHBERGEN.

IN palude typha, quam pluuiæ tempestatesque cœlitus impetunt cum noemate practico : TEMPESTATI PARENDVM. *Symbolum principem cordatum arguit, quo indicatur, multa in hominum priuata & publica vita eiusmodi accidere, qui-*

bus si repugnare pertinaciter velis, contra stimulum calces obieceris, & cum ratione insaniueris. Placet Euripideum illud:

δεινῆς ἀνάγκης πάντα δ᾽ ὁ δουλοῦται ταχὺ.

EDVAR-

EDVARDVS FORTVNATVS MARCHIO BADENSIS ET Hochbergen.

LAurus ſolo implãtata, radiiſq; ſolaribus illuſtrata adiecta epigraphe: NÕ ALITER. *Repræſẽtat auctor ſymboli, virtutis decus in luce, vt lauri virorẽ ad Solem apparere & conſpici.* Neſcit enim latere virtus,

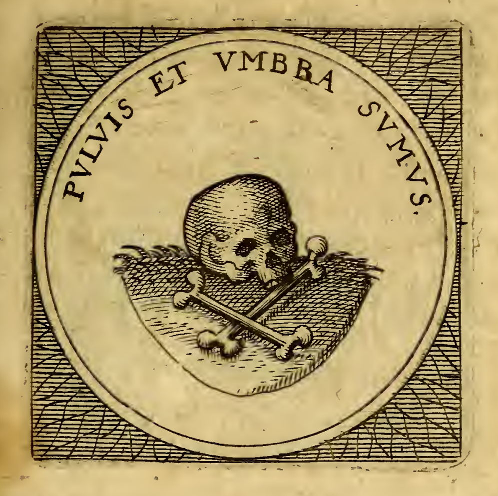
 mul-

multo minus ac Sol in meridie. Quod pulcre Tragœdus Græcus:

ἀρετὴ γὰρ, κἂν θάνῃ τις, οὐκ ἀπόλλυται:
ζῇ δ' οὐκ ἔτ' ὄντος σώματος: κακοῖσι δὲ
ἅπαντα φροῦδα συνθανόντ', ὑπὸ χθονός.

GEOR-

GEORGIVS FRIDERICVS MARCHIO BADENSIS ET HOCHburgen.

CAluaries ſuppoſitis duabus tibiis cum inſcriptione : PVLVIS ET VMBRA SVMVS: *Symbolo hoc in ſacris iuxta ac profanis trito Princeps informem mortis formam in adſpectum producit mortalibus, do-*

cetque, hominem ita viuere debere, ne fragilitatis & vanitatis vitæ humanæ memoriam vnquam deponat. Monuit idem Seneca vbi inquit: *Nihil æque tibi proficit ad temperantiam omnium rerum, quam frequens cogitatio breuis æui huius & incerti: Quicquid ergo facies, respice ad mortem.* Exemplum illustre huius moniti superioris seculi fuit Maximilianus I. Cæsar, qui feretrũ per quinquennium & amplius secũ circumduxit, in quod corpus eius exanime, prout iusserat, postea conditum.

FRIDE-

FRIDERICVS DVX VIRTENBERGICVS, COMES MONTISpelgrad.

DRaco confoſſus in ceruice, animã exhalat, ſuperaddito lemmate: INSPERATVM. *Indicat Princeps, præter omnẽ exſpectationem ſibi hoſte cæſo ac maiore vi quam humana fracto illuſtrem victoriam obtigiſſe.*

obtigisse. Prudenter enim ille sæpe laudatus Euripides:

ἀρετὴ οὐδὲν φέρει
βροτοῖσιν, εἰ μὴ τὸν θεὸν χρήζοντ' ἔχει.

IOAN-

IOAN. FRIDERICVS DVX POMERANIÆ, CASSVBIÆ, Vand. Rug Stetini.

ARmorum variæ ſpecies cũ inſcriptione: MVNDVS EST MVNDVS. *Symboli ſenſus obuiam eſt omnibus. Manet nempe eadem mundi facies, nec geritur quicquam*

quam diciturve, aut ſcribitur; quod non geſtũ, dictum, ſcriptumve ſit prius. Saltatur eadẽ ſemper Tragœdia mutatis duntaxat perſonis. Hoc apparatus armorum veterum iuxta & nouorum notat.

CHRI-

CHRISTIANVS PRINCEPS ANHALTINVS, ASCANIÆ Comes &c.

Ensis erectus cum epigraphe: EX HOC IN HOC. *Præ se videtur Princeps hoc ferre: de bello alio in aliud se abduci ferrique: sicut vitæ humanæ est ratio: vt ex vno in aliud*

aliud succedanea mutatione transeat periculum: sicut sæpe fit iuxta illud Grecorum prouerbium:

κάπνον φεύγων, εἰς τὸ πῦρ περιέπεσεν.

H.e. *fugiens fumum incidit in ignem.*

IDEM

IDEM.

DVæ columnę, ignis vna, nubis altera ſpeciem præ ſe ferens; quarum vni Luna, alteri Sol imminet, circũquaque micantibus ſtellis cum epigraphe:

HIS DVCIBVS. *Alludit forte Princeps pius ad ſacram illam in pentateucho deſcriptam hiſtoriam hoc ſenſu:* Quemadmodum populus Iſraeliticus ducibus duabus eiuſmodi columnis per mare erythręũ in terrã promiſſam traductus fuit: ita & ſe per huius mundi pelagus in æternam vitã, cuius typus Cananæa illa terra fuit, fauore numinis, cuius præſentiam colũnæ firmarunt, cunctiſq; adſpirantibus aſtris traductum iri. Nam *qui Deum fautorem habet, ei creaturæ omnes fauent.*

IDEM.

IDEM.

MAgnes ferro inclusus, aliud ferrũ attrahens cum inscriptione: VIS MAXIMA IVNCTIS. *Symbolum vt clarum est, ita verum.* Nam vt habet Græcorum prouerbium.

ἀρετὴ ξυμφερετὴ κρειττων

Innuitur dubio procul, coniunctionem fœderibus factam Reipubl. præsidio esse firmo, modo sincere ac constanter. Sæpe enim illud verificatur magni quondam Saxoniæ Principis: *Bonum est facere fœdera, sed væ illi, qui seruat.*

HEN-

HENRICVS DVX LIGNICENSIS ET BREGENSIS.

VItis pedata, quę circa perticam vol uitur, ſupraque radians Sol, cum tali ſymbolo: DVM VOLVITVR ISTE. *Symbolo iſto beneuolentiam ſpondet ſuis per ẽ- naturam: idq; vere.* Laudabilius enim nil

eſt, quam quod delectu habito ſemel di lexeris, in eo perſeuerare affectu, & Principis propria virtus ſuos noſſe, ſuos fouiſſe.

GVILHELMVS PRINCEPS VRANIÆ, COMES NASSOuiæ.

Populus in meditullio posita cũ hemistichio: AVDACES FORTVNA IVVAT. *Per populũ arborẽ aquaticã depingit Selandiæ & Holandiæ populũ vndiq; cinctũ aquis, cuius*

studium & favor animum atque calcar Principi addit ad vindicandam libertatem, quod conatus ipsius satis declarauit.

Populus arbor fuit antiquis *hieroglyphicum temporis*, ideo, quod ea arbor sit bicoloribus foliis prædita, quæ præcipuas temporis partes diem ac noctem repræsentare videntur.

MAV-

MAVRITIVS PRINCEPS VRANIÆ, COMES NASSOVIÆ.

LVcta Herculis cum Acheloo, vel pugilis cum tauro addito symbolo: BONÆ SPEI. *Bellicosus Princeps bonæ spei symbolum ponit, se cornibus, quæ denotant terrestres maritimasq; vires, hostium potentiam*

sensim attriturum, bellumque procrastinando tandem pessundaturum, id quod indicare voluit pugilis habitu, & bouis mugitu.

Acheloum filium fuisse Poetæ fabulati sunt *Oceani & terræ*, siue, vt alii volunt, Solis & terræ. Hic duello cum Hercule pro Deianira congressus, cum Herculẽ fortiorem animaduerteret, se primo in serpentem, dein in taurum vertit, cui Hercules amputauit cornu, quod copię comiti fortunę datum est. Tandem ab Hercule victus, se in sui nominis fluuio genuino cornu insignito occultauit.

IDEM

IDEM.

TRuncus mali punicæ vno surcu-lo suppullulante cum lemmate: TANDEM FIT SVRCVLVS ARBOR. *Emblema & symbolum ei additum historiæ declarant. Pater* enim *mystæ à sicario quodam Burgundo summisso globo sclopeti traiectus obijt, relicto cum cæteris liberis filio*

filio hoc, adoleſcẽtiæ annos iam ingreſſo. Hinc ſumtum ſymbolum quo indicat heros, ex ſurculo, h.e. paruo tum adhuc, tandem fieri arborem, potentem intellige, imperiique capacem, qui paternæ necis aliquando ſit vindex iuſtiſſime futurus. Id quod nunc per aliquot annos in Belgio ſpecimine non vno ſat pulcre probatum iuit.

Mali punicæ fructum granorum numeroſitate refertum delineari aiũt omnẽ *turbam credentium*, in eccleſiæ gremio vno quaſi cortice contentam. Et *indicium* quoque erat malum id *populorum gentiumque variarum* vno collegio congregatarum.

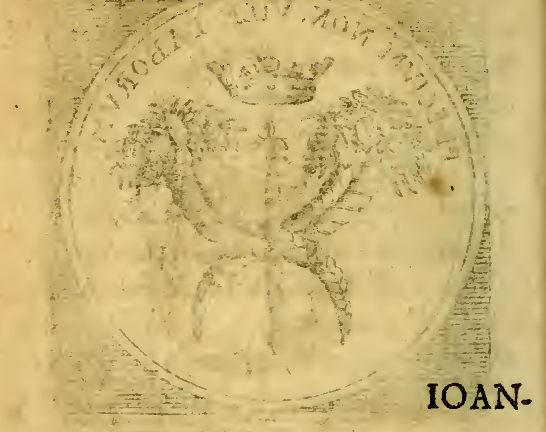
CAROLVS COMES MANSFELDEN. IMPERII PRINCEPS.

COrnu copię diuaricatim iunctum, quod medium tranſit ſceptrum, ſupraque id corona imminet cum hemiſtichio ſymbolico: PRECIVM NON VILE LABORVM. *Hieroglypho oſtendit, vir-*

tutis

tutis gloriaq́ radicem veram ex salute Reipublica manu forti adsertaenasci. Salus enim populi finis est omnium, & esse debet, quos Principes suscipiunt, laborum.

IOAN-

IOANNES DE ZAMOISCIO REGNI POL. SVPR. CANCELLArius & exercit. dux.

DVæ coronę, laurea vna, altera quernea, nexu depēdentes mutuo, itq; VTRAQVE CIVIS subscriptum: *Hieglypton desumtum ex veterum Romanorum consuetudine, quippe apud quos de trium-*

triumphatis hostibus laurea: de seruato autem ciue quernea tribuebatur corona. Vere sibi vir fortissimus non minus sæpe fugati hostis, quam asserti seruatiq; ciuis laudem vno ore atque animo acclamante septentrionis regno assumit.

CAROLVS COMES IN ARNBERG.

NAuis in patenti pelago, velis plenis decurrẽs ſine remis inſcriptione appoſita: TEMPORE PERFICITVR. *Myſtica interpretatio certa eſt: quemadmodũ nauis ad portum induſtria aßidua; ita omnia*

in Reipublica ſuccepta gubernatione, ad euentum temporis ſucceſſu ac ſtudio pertinaci atque conſilio perduci.

LAZA-

LAZARVS A SCHVVENDI BARO DE HOHENLANDSberg.

AEtna vndiquaq; flammas euomẽs ventis ſeptem circumcirca inflãtibus cum epigraphe: DVRAT ET LVCET.
Vt Aetna mons ille in Sicilia decantatus, & ignem late fundit, & tamen in hodiernum

vsque diem durat: ita & virtus, atque masculus animus etiam in rebus aduersis non opprimitur, etiamsi prematur, vt iucunde habet senarius Græcus:

ἀυγάζει ἐν ταῖς δυστυχίαις λάμπει τὸ καλόν.

Vide hac de re Philosophum in Nicomachicis cap. 12. lib. 1.

IOANNES DE LVCIMBVRG COMES DE LIGNI.

Camelus oneri ſuccumbens cum inſcriptione: CONTRA IMPOSSIBILE NEMO TENETVR. *Notum eſt ex legibus etiam, vltra vires neminem obligari, ſiue neminem teneri ſupra poſſe, aut* ἀδύνατα, *præſtare.*

Quamuis itaque vſu veniat, vt ſicvbi ſupra vires aliquid ſubire neceſſe ſit, ferendo oneri non ſis: nulla tamen tibi pertimeſcenda erit ignauiæ aut ignominiæ nota.

FINIS.

INDEX HEROVM, QVORVM HEIC SYMBOLA EXplicantur.

A

B

C

Christo-

Henri-

Leopol-

M

Sanctus

ELENCHVS RERVM ET VERBO-rum memorabilium.

A

Anguis

C

D

In

Magno

N

O

Simia

Errata

ERRATA SIC CORRIGENDA SVNT.

Pag.8 linea 3. ἀναβάλλεσθαι. 14. l. 15. dele prius ex. 29. l. 3. adde Cor. 48. l 4. ἀπολέσθαι. 54. l. 13. dele &. 64. l. 3 ferendo. 84. l. 8. possit. 130. l. 9. τυραννεῖν. 151. l. 2. dele in. 152. l. 6. τὴν ψυχὴν. 156. l. 2. δικαιοσύνης. 193. l. 4. æmulis 217. l. 6. premitur 222. l. 16. sapiens. 225. l. 4 symbolice. 244. l. 3. vllis. 248. l. 1. de Popilio 253. l. 4. ἀγαθόν. 268. l. 4. Claudiani versus recte ponendi. 284. l. 10. σώματος. ibid. τοῦτον. ibid. διασώζειν. 316. l. 9. dele alludit. 328. l. 1. quid 354. l. 5. ἀμύνεσθαι.

Interpunctiones, sicubi omissæ, beneuolus lector addet, sin male positæ, corriget. versus itidem Hexametros, vbi perperam locati, legitime ordinabit: cui nos officia omnia pro nostra virili offerimus.

FINIS.

